

Orozkoko
Udala

OROZKOKO EMAKUMEEN ETA GIZONEN BERDINTASUNERAKO III. PLANA

2020ko ABENDUA

2021-2024

Aholkularitza Teknikoa:
Helena Ortiz de Lejarazu y Estibaliz Etxebarria
Red Kuorum S.L. 2020ko abendua.

Zuzendaritza eta koordinazioa:
Orozkoko Udala.

Finantzazioa: Emakunde

AURKIBIDEA

SARRERA	3
1. AURREKARIAK, ERREFERENTZIAK ETA LEGE-ESPARRUA	4
2. METODOLOGIA ETA LAN-PROZESUA	7
3. GENERO ARKITEKTURA.....	9
4. PRINTZIPIOAK ETA GARANTIAK	16
5. BERDINTASUNERAKO III. PLANAREN KONFIGURAZIOA	18
6. KUDEAKETARAKO TRESNAK: ADIERAZLEAK, ARDURADUNAK ETA AURREKONTUAK	43
7. BERDINTASUN PLANAREN JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA	58

SARRERA

Orozkoko udalerriak bultzada handia eman dio azken hamarkadan Berdintasunerako Politikak ezartzeari eta emakumeen eta gizonen arteko diskriminazio guztiak ezabatzeari. Ibilbide horrek aurrerapen eta jardunbide egoki esanguratsuak ekarri dizkio, diagnostiko- eta ebaluazio-prozesuan jaso direnak, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III. Plan honek aurre egin nahi dien erronkekin batera. Lehenengo bi kapituluetan, aurrekariak, erreferentziak eta kontuan hartu den lege-esparrua zehazten dira, eta prozesu osoa eta erabilitako lan-metodologia deskribatzen dira.

Baina Plana Berdintasun Zerbitzuaren hausnarketa estrategikoko prozesu batean ere oinarritzen da. Prozesu horretan, Orozkoko elkarteek mugimenduak, politikariak, teknikariak zein emakumeek parte hartu dute, eta erronkak nahiz lehentasunak egituratzen lagundu du, baita datozen lau urteetan ekintza bideratu behar duten jarduerak-printzipioak egituratzen ere.

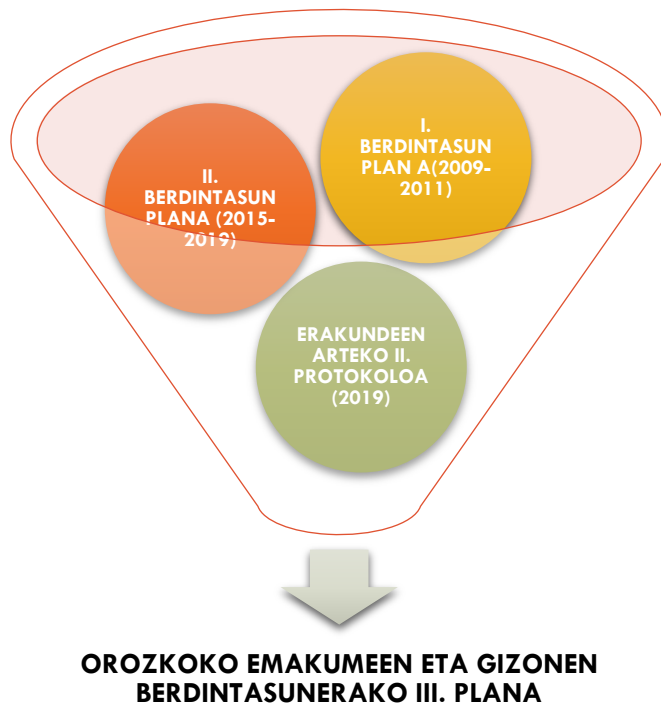
Emakumeen autonomiari eta askatasunari laguntzea, udalerriaren barruan eta ingurunearekin sareak sortzea sustatzen duen ahizpatasun-ikuspegitik, mugimendu feministaren ekarpenak ezagutzea eta aitortzea, gure aurretik dauden emakumeen ekarpenak balioetsiz; eta emakumeen aniztasuna eta bizi ditugun diskriminazioak aldarrikatzea, premia, egoera eta baldintza desberdinak kontuan hartuta, proiektua inspiratuko duten zeharkako elementu gisa hurrengo urteetan benetako Berdintasuna eraikitzeko.

Horretarako, planak zenbait berme ezartzen ditu, bai eta koordinaziorako eta kudeaketarako oinarritzko azpiegitura bat ere, genero-arkitektura izenekoa, eta horiek gabe ezin da ulertu planteatutako helburuak lortzea.

Hori guztia da plan honetan proposatzen diren ardatz, helburu estrategiko eta neurrien oinarria.

1. AURREKARIAK, ERREFERENTZIAK ETA LEGE-ESPARRUA

1.1 AURREKARIAK ETA ERREFERENTEAK

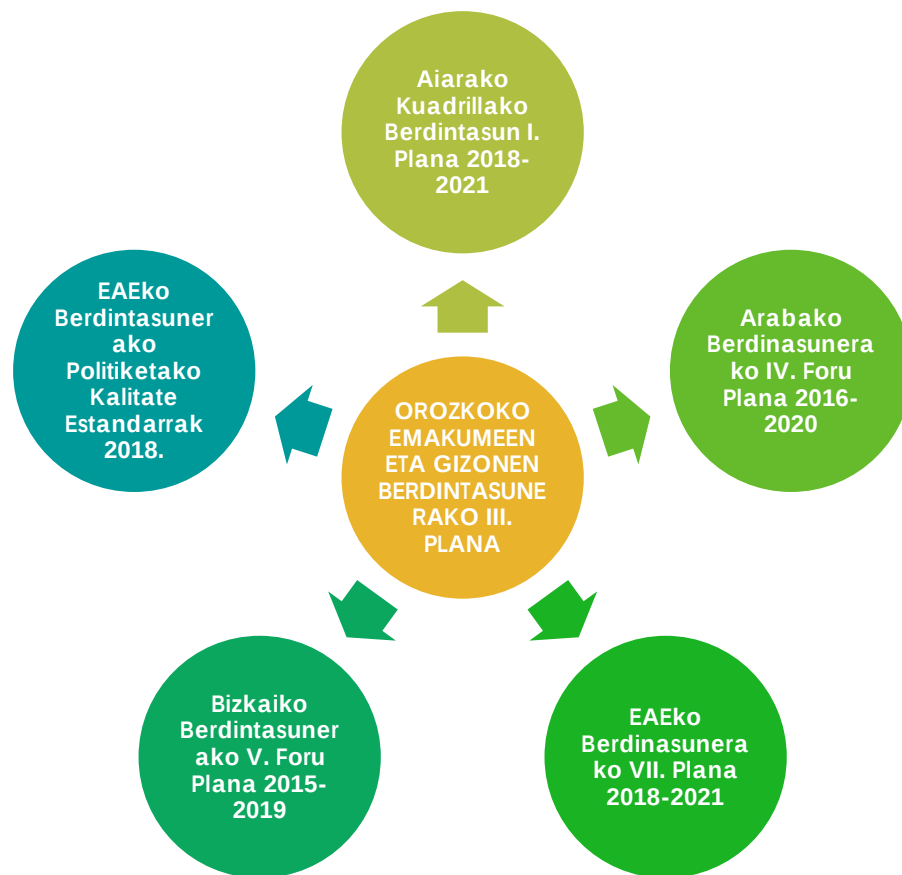

Orozkoko Udalak konpromiso erreala eta esplizitua hartu du ahalik eta ondoen lan egiteko emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna herritar guztiek aintzat hartzen duten udalerrri bat lortzeko. Ildo horretan, zazpi urte baino gehiago dira 2.613 biztanle dituen udalerrri bat xede hori lortzeko behar dituen eta eskura dituen baliabide guztiak inbertitzen eta bideratzen ari dela.

2008an, Berdintasun Zerbitzua ezarri zen, teknikariei eta politikariei prestakuntza eskaintzeko, Udaleko Sail guztiekin koordinatuta lan egiteko, ekintza propioak egiteko, eta 2009. urteaz geroztik 2009-2011 urteetarako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako I. Plana bultzatzeko, udalerriko emakumeen egoera hobetzeko eta gainerako herritarrak emakumeen eta gizonen Berdintasunaren arloan sentsibilizatzeko. 2012. urtean, Udal Osoko Bilkurak 2013-2014 urteetarako Berdintasun Planaren indarraldia luzatzea onartu zuen, eta 2014an Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako II. Plana jarri zen abian, plan hau onartu arte indarrean egon zena.

Udalak, aldi honetarako, bi ardatz estrategikotan jarri du lehentasuna: ahalizuntzea eta indarkeria matxista. Horretarako, urte hauetan garatu beharreko jardueren ia %50 balioak aldatzera eta genero estereotipoak ezabatzerantz bideratu dira, hezkuntzaren, gazteriaren eta emakumeen eremura eta indarkeriaren arloa: emakume biktimen babesa eta arreta

ziurtatzera Erakunde arteko jardueraren indarkeriaren aurkako I. Protokoloa ebaluatuz eta II. Protokoloa eginez.

Beraz, Planak aurreko planen diagnostikoa eta ebaluazioa izan ditu erreferentzia. Gainera, Orozko Bizkaiko eta Arabako mugetan kokatuta dagoenez, Aiaraldea Naturaleko eremu geografikoan, lotura handiak ditu Aiarako Kuadrillarekin eta Arabako Foru Aldundiarekin, LAIA eskolako ahalduztze-eskolaren parte da, eta Aiaraldea Naturaleko Berdintasun Teknikekin koordinatzen du bere jarduna, eta hori ere kontuan hartu da helburuak eta jarduketak-neurriak diseinatzerakoan.

Autonomia Erkidegoan, 2018an, EAEko Berdintasunerako Politiken kalitate-estandarrak onartu ziren, eta Berdintasunerako Politikak garatzeko ezinbestekoak diren faktoreen parametro komunak ezarri ziren, bai egitura-dimentsioari dagokionez, bai prozedurei dagokienez. Horregatik, diagnostikotik bertatik, tresna honetako inputetatik Orozkoko egoera berrikusi da, neurri zuzentzaileak zehazteko.

Azkenik, gaur egun Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundeak indarrean du EAEko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako VII. Plana (2018-2021).

4/2005 Legearen 15. artikulua 3. puntuak dioenez, "Foru Aldundiek eta Udalek Berdintasun Planak edo programak onartuko dituzte, Eusko Jaurlaritzaren plangintza orokorrean ezarritako esku-hartze ildoan eta gidalerroen arabera", VII. Planean jasotako gidalerroak aztertu eta erabili dira plangintza, ardatzak eta programak egituratzeko gida gisa, eta, hala ere, egokitzapenak egin dira. Beharrezkoak dira udalerriaren egoerara eta gainerako erreferenteen eta esparruaren bilakaerara egokitzeko

1.2 LEGE-ESPARRUA

Era berean, Orozkoko Emakumeen eta Gizonen berdintasunerako III. Plana Eusko Legebiltzarrak onartutako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legean zehaztutako eskumen-esparruaren barruan garatzen da. Lege horren I. titulua, I. kapituluko 7. artikuluan. "Eskumenak eta eginkizunak" Administrazioari dagozkion eginkizunak zehazten ditu.

TOKI-EREMUA	2/2016 Legea, Euskadiko Toki Erakundeei buruzkoa
FORU EREMUA	Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2018 Foru Araua
EREMU AUTONOMIKOA	4/2005 Legea, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerakoa Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako 4/2005 Legearen bigarren aldaketaren proiektua 14/2012 Legea, genero-nortasunaren ondoriozko bereizkeriarik ezari eta pertsona transexualen eskubideak aitortzeari buruzkoa
ESTATUAREN EREMUA	Emakumeen eta Gizonen Berdintasun eragingarrirako 3/2007 Lege Organikoa. 1/2004 Lege Organikoa, genero-indarkeriaren aurka oso-osoko babes emateko neurriei buruzkoa. 7/1985 Legea, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen, "Emakumeak sustatzeko" politiken esparruan udalerriek jardura osagarriak egin ditzaketela ezartzen duena. Genero indarkeriaren aurkako Estatu Ituna, 2017ko abenduan onartua.
EUROPAKO EREMUA	Berdintasunaren Batasuna: genero Berdintasunerako Estrategia 2020-2025 Istanbulgo Hitzarmena, emakumeenganako indarkeriaren eta etxeko indarkeriaren aurkako prebentzioari eta borrokari buruzkoa (Espainiako Estatuak 2014an berretsia)
EUROPAKO UDALERRIEN ETA ESKUALDEEN KONTSEILUA	Tokiko Bizitzako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako Europako Gutuna (2006)
NAZIOARTEKO EREMUA	Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda (Garapen Jasangarrirako Helburuak) (2015) Beijing-eko Emakumeari buruzko Mundu Biltzarra (1995) eta Beijing-eko Adierazpena eta Ekintza Plataforma, 2015ean New Yorken berrikusia eta berretsia (Pekin+20) Emakumearen aurkako bereizkeria mota guztiak ezabatzeko Konbentzioa. (CEDAW) (1979 eta Espainiako Estatuak 1983an berretsia)

2. METODOLOGIA ETA LAN-PROZESUA

2.1 METODOLOGIA

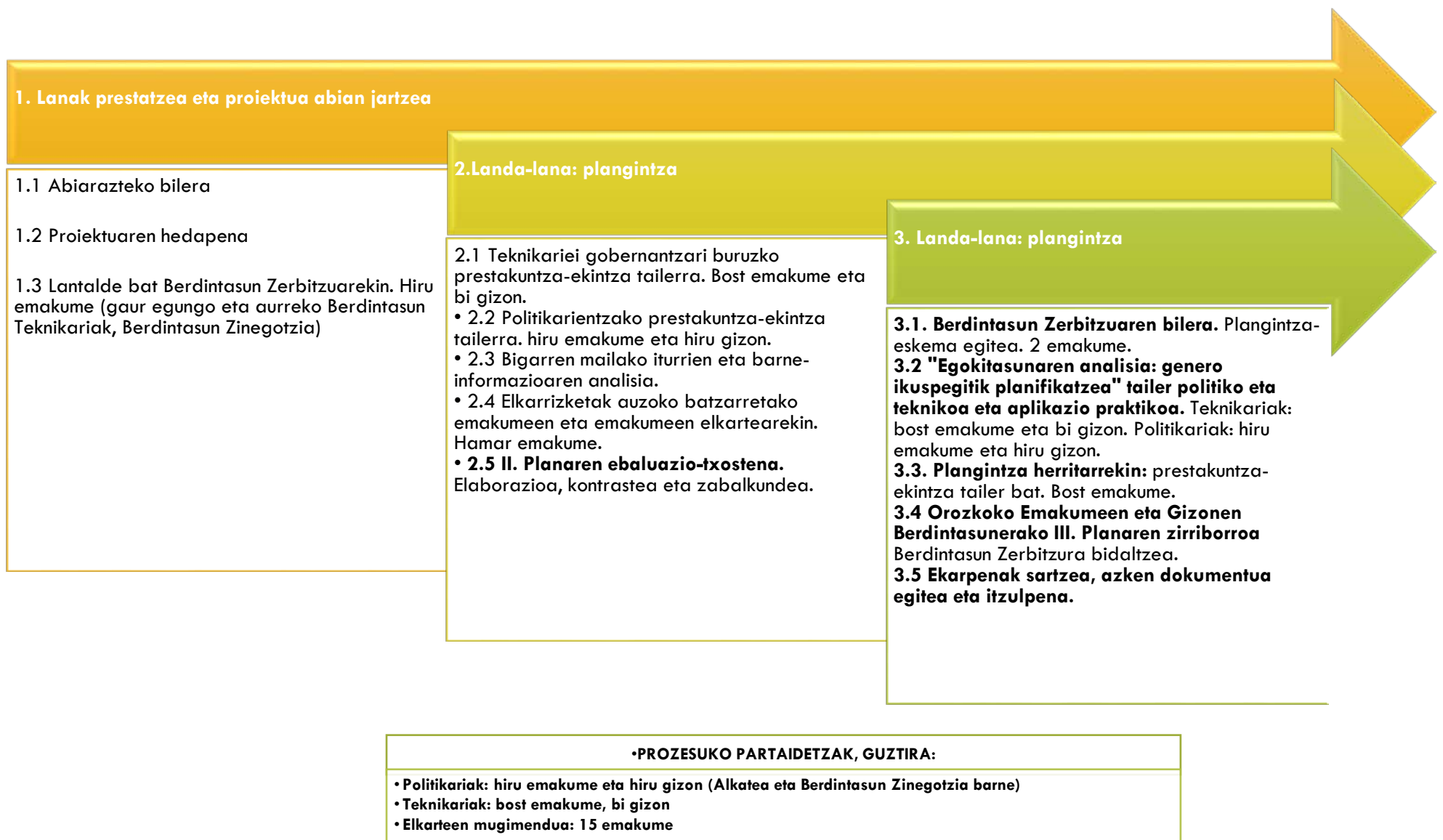
Proiektua garatzeko erabili den metodologia IEP siglak izan dira: Ikerketa - Ekintza - Partaidetza. IEP ez da ikerketa bakarrik, ez da ikerketa parte-hartzailea bakarrik, ezta ikerketa-ekintza bakarrik ere; Ikerketaren, Ekintzaren eta Parte-hartzearen presentzia errealia, zehatza eta interrelaziokoa eskatzen du:

- Prozedura gogoetatsu, sistematiko, kontrolatu eta kritiko bat egin behar da. Prozedura horren helburua errealitatea berariaz aztertzea da, helburu praktiko batekin: kasu honetan, Planaren eta Ordenantzaren egoera eta betetze-maila kontrastatzea, Berdintasunaren arloko diagnostiko bat egitea eta hurrengo laurtekorako jarduera planifikatzea.
- Ekintza, ikerketaren azken helburua izateaz gain, ezagutza-iturria ere bada, eta, aldi berean, proiektua bera esku hartzeko modu bat da. Horregatik, ebaluazioaren emaitzak, aldi berean, Berdintasun Kontseiluaren prestakuntza-prozesu bat eta plangintza-prozesuaren zati bat izan dira.
- Parte-hartzeak esan nahi du prozesuan sartuta daudela, ikertzaile profesionalak ez ezik, proiektuaren komunitate hartzailea ere. Horiek ez dira ikerketa-objektu soiltzat hartzen, baizik eta subjektu aktibotzat, eta beren errealitatea ezagutzen eta eraldatzen laguntzen dute. Horregatik, Plana diseinatu da Berdintasunaren arloko premiei buruzko aurretiazko gogoeta batetik abiatuta, eta emaitzak eta proposamenak itzulita, kontrastatzeko eta ekarpen berriak sartzeko.

Hiru faktore horien konbinazioa zehazteko, jarraitu den prozedurak urrats hauek ekarri ditu:

2.2 LAN-PROZESUA

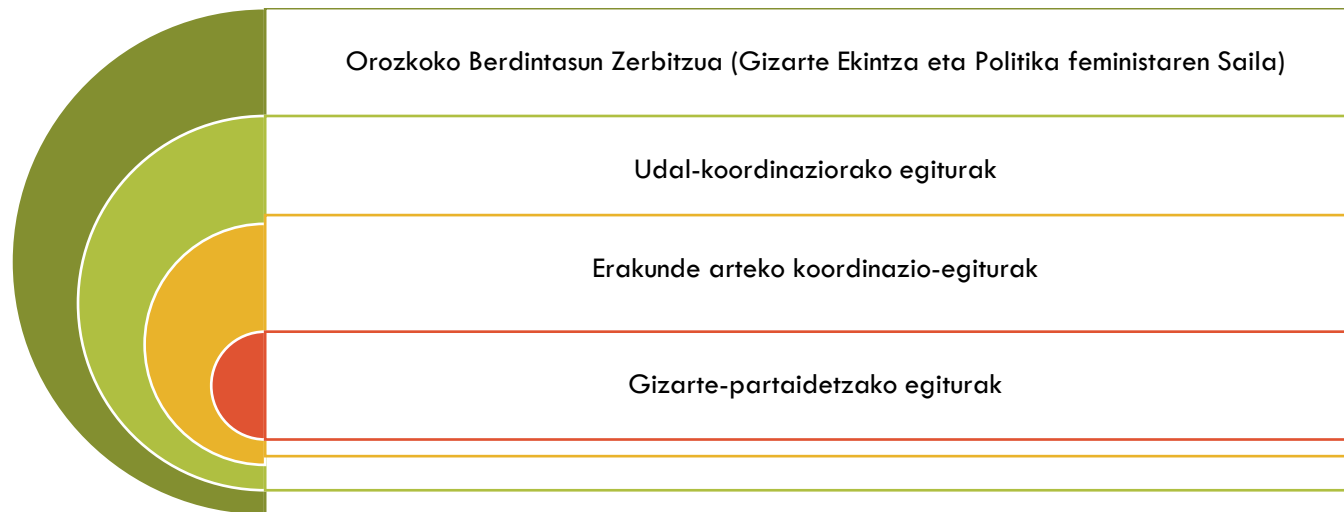

3. GENERO ARKITEKTURA

Genero ikuspegia ezartzeko prozesuaren garapenean aurrera egiteko, administrazio publikoetan, eta Plan honek jasotzen dituen neurriak ezartzeko, koordinaziorako eta kudeaketarako oinarritzko azpiegitura bat sortu behar da, "Genero-arkitektura" izenez ere ezagutzen dena, estrategia ezartzeko orduan eraginkortasuna eta bideragarritasuna emango dituen.

Genero-arkitektura hori egiturek osatzen dute, eta horiek ere aldaketa-elementuetako bat dira, estrategia horrek berdintasunerako politikaren horizontaltasuna bermatzeko formula gisa txertatzen dituenak. Estrategiaren garapenari eusten dioten egitura, unitate eta/edo organoek osatzen dituzte, bai eta strategiaren ezarpena eta politiketan berdintasuna zeharkakotzea ahalbidetzen duten jarduerak gauzatzeari eusten diotenek ere.

Hauek izango dira ezartzeko oinarritzko egiturak:

Jarraian, Orozkoko Udalari dagozkion egituren osaera, funtzioak eta funtzionamendu-modua deskribatzen dira.

3.1. BERDINTASUN ZERBITZUA

Berdintasun Arloaren eginkizun orokorrak

- Orozkoko Udaleko Berdintasun Zerbitzuak egingo dituen eginkizunak Euskal Autonomia Erkidegoko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legean deskribatzen direnak dira.
- Berdintasun Zerbitzuak laguntza teknikoa emango die udal-teknikariei, emakumeen elkarteei eta gainerako elkarteei eta ikastetxeei.
- Era berean, Berdintasun Teknikariak eskualdeko jarduerak koordinatuko ditu Aiaraldeko Berdintasun Teknikariekin. Bizkaiko Berdintasun Tekniken Sarean parte hartuko du, eta, egia esan, EAEko Berdintasun Teknikarien Sarearen bileretan eta deialdietan parte hartuko du, bai eta autonomia-erkidegoko berdintasun-teknikarien beste edozein koordinazio-prozesutan ere.

Honako hauek dira 4/2005 Legean jasotako eginkizun espezifikoak:

- III. Berdintasun Plan honetako edukien programazioa, jarraipena eta ebaluazioa diseinatzea.
- Orozkoko Udalaren politika, programa eta ekintza guztietan genero ikuspegia txerta dadin sustatzea
- Aholkularitza eta lankidetzatza udal-teknikariekin, emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan.
- Orozkoko herritarrak sentsibilizatzea emakumeen eta gizonen arteko desberdintasun-egoerari buruz eta berdintasuna sustatzeko beharrezko neurriei buruz, askotariko diskriminazio-egoerak eta diskriminazio hori eragiten duten faktoreak nola intersektionatzen dituzten kontuan hartuta.
- Orozkoko Udalak diskriminazio anizkoitza jasaten duten emakumeei eskubideak eskuratzeko aukera bermatzeko programa eta zerbitzu espezifikoak egokitu eta sor ditzan sustatzea eta proposatzea.
- Emakumeen eta gizonen bizitza pertsonalaren, lanaren eta familiaren kontziliazio erantzukidea bultzatzeko baliabideak eta zerbitzuak sortzea eta egokitzea bultzatzea eta proposatzea.
- Orozkoko diskriminazio-egoerak detektatzea eta horiek desagerrarazteko neurriak diseinatzea eta bultzatzea.
- Erakunde publikoekin eta pribatuekin harremanak eta partaidetza- eta lankidetzatza-bideak ezartzea, baldin eta erakunde horiek, beren xedeak edo eginkizunak direla-eta, emakumeen eta gizonen Berdintasuna lortzen laguntzen badute.
- Orozkoko Udaleko langileek emakumeen eta gizonen berdintasunaren arloan dituzten prestakuntza-beharren diagnostikoa eta kasu bakoitzean eskatzen den prestakuntza-motaren proposamena.
- Elkarrietzatza emakumeen eta gizonen Berdintasunaren arloan eskumena duten erakunde, organo eta unitateekin, eta, bereziki, Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearekin.

3.2 UDAL-SUSTAPENeko EGITURAK

SAIL ARTEKO BATZORDE TEKNIKOAK

Osaera:

- Orozkoko Udaleko teknikariak, III. Berdintasun Planean jasotako helburuak eta neurriak ezartzen inplikatur daudenak.

Funtzioak:

- Plan honetan jasotako neurriak ezartzearen ondoriozko jarraipena egitea.
- Gobernu Onaren ardatzean sartutako neurriak elkarrekin ezartzen eta 4/2005 Legea betetzen laguntzea.
- Jardueren ezarpena koordinatzea, hainbat arloren arteko deialdiak bikoiztea saihestuz.
- Funtzio, gaitasun eta estrategien elkar ezagutza indartzea, genero ikuspegia zeharka sartzeko bidean aurrera egiteko.
- Berdintasunaren arloan eta genero ikuspegitik antolatzen diren prestakuntzetara jotzea, eginkizun horiek betetzeko.

Funtzionamendua:

- Urteko bilera.
- Orozkoko III. Berdintasun Plana betetzearen ondoriozko ezohiko bilerak

PLANAREN JARRAIPENERAKO ETA KOORDINAZIORAKO BATZORDE POLITIKOAK

Osaera:

- Alkatea
- Berdintasun Zinegotzia
- III. Planean jasotako Berdintasunerako Politiken ardura duten zinegotziak

Funtzioak:

- Berdintasun-politikaren ildo estrategiko komunak definitzea.
- Urteko lan-programazioa onartzea.
- Baliabide ekonomikoen eta giza baliabideen zuzkidura onartzea.
- Urteko jarraipenaren emaitzak onartzea.
- Sailen eta zerbitzuen arteko indar-ekintza komunak adostea
- 4/2005 legea betetzearen ardura.

Funtzionamendua:

- Urteko bilera.
- Orozkoko Berdintasun Planaren betetze mailarako ezohiko bilerak.

3.3 ERAKUNDE ARTEKO KOORDINAZIO-EGITURAK

AIARAKO BERDINTASUN TEKNIKARIEN SAREA

Osaera:

- Aiarako Kuadrillako Berdintasun Teknikaria, Amurrioko Berdintasun Teknikaria, Laudioko Berdintasun Teknikaria, Urduñako Berdintasun Teknikaria eta Orozkoko Berdintasun Teknikaria.

Funtzioak:

- Dagozkien udalerrietan dagokien planean jasotako neurrien ezarpena koordinatzea, eta, kasu bakoitzean, bilerek izaera arrunta edo amaierakoa izan behar duten erabakitzea, gai-zerrendan inplikaturako erakundeen arabera.
- Ezagutzak eta jardunbide egokiak trukitzea.
- Elkarri laguntzea estrategiak eta neurriak garatzen.

Funtzionamendua:

- Eskatutako bilerak, Aiarako Kuadrillako Berdintasun Plana betetzearen edo bertako kideen beharren ondorioz.

BIZKAIKO LURRALDE HISTORIKOKO BERDINTASUN TEKNIKARIEN SAREA

Osaera:

- Eskuarki: Bizkaiako Lurralde Historikoko udalerri eta mankomunitateetako Berdintasun Teknikariak
- Bizkaiko Foru Aldundiko Berdintasun Zuzendaritza

Funtzioak:

- Kasuan kasuko udalerrietan Bizkaiko Foru Aldundiak lurralde-eremuan bultzatutako neurriak eta estrategiak ezartzea.
- Elkarri laguntzea Berdintasunaren arloko estrategiak eta neurriak garatzen.
- Berdintasunerako Politikak koordinatzea eta sinergia positiboak sortzea udalerri eta mankomunitateen artean.
- Ideiak eta jardunbide egokiak trukitzea.

BERDINSAREA

Osaera:

- Hala eskatzen duten eta ezaugarri hauek betetzen dituzten udalerriak: indarrean dagoen Berdintasun Plana, prestakuntza eta esperientzia duten Berdintasun Teknikariak, Berdintasun Politikak abian jartzeko baliabide ekonomikoak esleitzea, parte hartzeko egiturak edo prozesuak ezartzea eta Berdintasunaren arloan indarrean dagoen legeria betetzea.

Xedea:

- Berdintasunaren alde eta emakumeen aurkako indarkeriaren aurka toki-administrazioek kudeatutako programak eta zerbitzuak bultzatzea, indartzea, koordinatzea eta ebaluatzea, jarduteko eta ebaluatzeko irizpide bateratuak definituz, eta lan hori tokiko ekintza publikoaren maila guztiak barne hartzen dituen jarduera integral batean kokatuz, sarea erakunde horren eta udalaz gaindiko beste erakunde batzuen arteko lotura gisa erabiliz.

3.4 PARTE-HARTZE SOZIALEKO EGITURAK

BERDINTASUN KONTSEILUA

Osaera:

- Emakumeen elkarteek, udalerriko emakumeek eta Berdintasun Zerbitzuak osatzen dute.

Funtzioak:

- Berdintasunaren arloko jardunaren plangintza operatibo eta estrategikoan, diseinuan, ezarpenean eta jarraipenean parte hartzea.
- Emakumeen eta feministen elkarten jarduna zabaltzea, koordinatzea eta sustatzea Berdintasunaren arloan.
- Prestakuntza- eta ahaluntze-prozesuetan parte hartzea, emakumeen autonomiaren eta askatasunaren eraikuntza ludikoaren printzipiotik abiatuta.
- Partaidetza-gunean bertan zehazten direnak, kideen adostasunarekin.

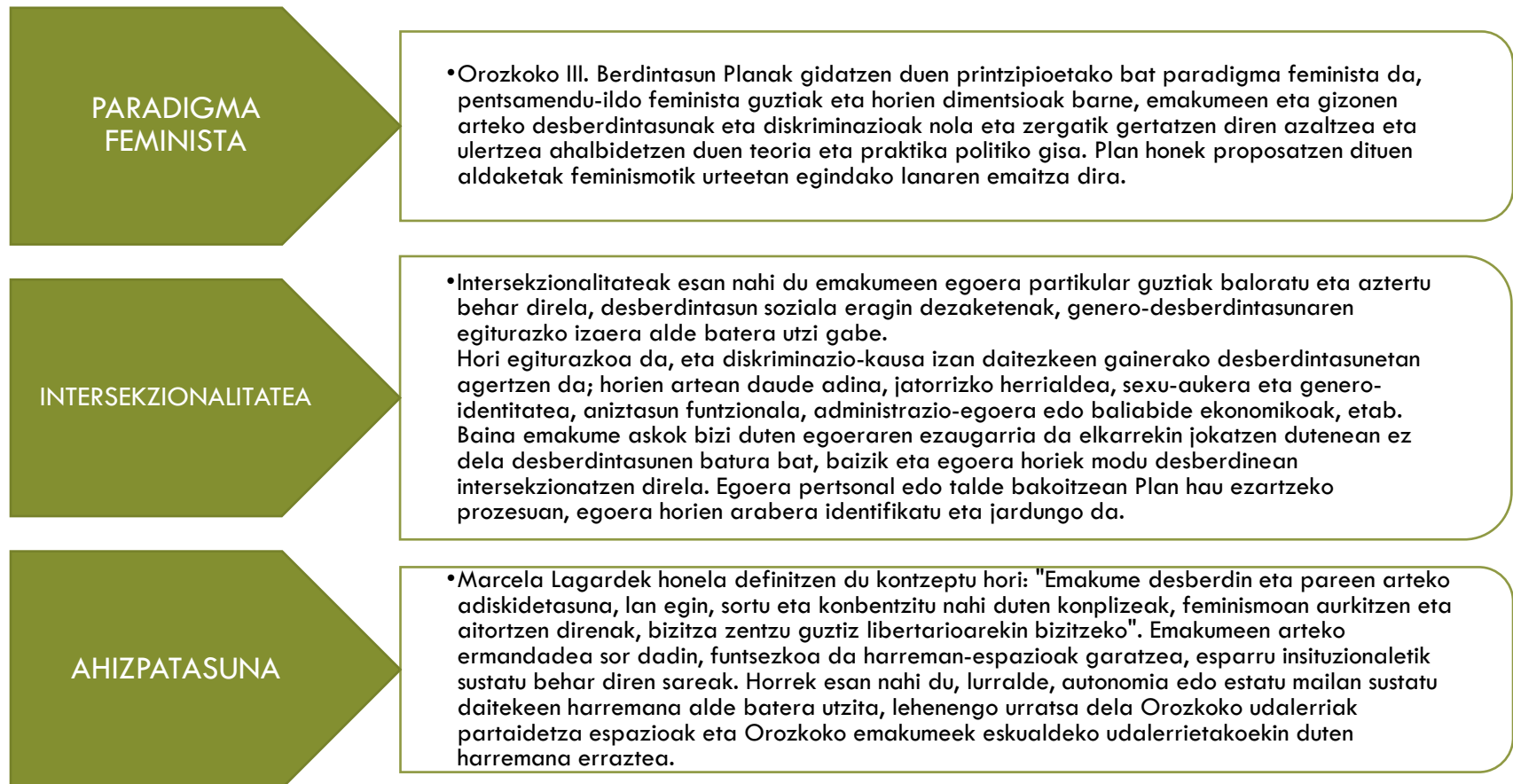
Funtzionamendua:

- Berdintasun Zerbitzuak deitutako eta zuzendutako hileko bilerak.

4. PRINTZIOPIOAK ETA GARANTIAK

4.1 PRINTZIOPIOAK

Plan honek plan hau bideratzen duten oinarritzko hiru printzipio hartzen ditu kontuan. Hauek dira, oro har, planaren garapen osoan aplikatu beharrekoak:

4.2 GARANTIAK

Uste dugu, gainera, plan hau betetzeko **berme batzuk** behar direla, eta horiek gabe ezin izango dela ezarri:

BALIABIDE NAHIKOAK

- Instantzia publikoek bultzatutako edozein gizarte-aldaketak baliabide material eta giza baliabide nahikoak behar ditu. Horretarako, ezinbestekoa da Orozkoko udalerriak bi ahalegin egitea:
  - Lehenengoa da Berdintasun Unitatea mantentzea, 150 orduko prestakuntza eta berdintasunean aditua duten giza baliabideekin, dedikazioa progresiboki handituz.
  - Bigarrena aurrekontukoa da. Beharrezkoa da berdintasuneko aurrekontuak hazten jarraitzea, emakumeen itxaropenen eta eskaeren erritmoan. Horretarako, ziurtatu behar da Udalak plan honen beharrak kontuan hartuko dituela urteko aurrekontuak egitean, eta babesa emango diela beste erakunde batzuei laguntzak eta diru-laguntzak eskatzeari, horretarako behar diren administrazio-lanak eginez.

KONPROMISO POLITIKOA ETA ERAKUNDEEN ARTEKO KOORDINAZIOA

- Ezin da inolako neurri publikorik garatu ordezkari politikoen bultzadarik gabe. Inplikazio eta konpromiso politikoa gauzatzeko, genero ikuspegia txertatu behar da Orozkoko lan-agendako lehentasunetan.
- Konpromiso hori erakundeen artean koordinatzeko eta, behar denean eta ahal denean, eskualde-, lurralde- eta autonomia-mailako ingurunearekin koordinatuta lan egiteko beharrera zabaltzen da, bai sinergiak sortzeko eta irizpideak bateratzeko, bai garatutako politiketan koherentzia sortzeko.

EMAKUMEEN EKARPENAK SARTZEA

- Berdintasunerako bidearen oinarrizko ardatzetako bat emakumeak ahalduntzea izanik, ez litzateke logikoa izango emakumeen iritzia bereziki kontuan hartzen ez duten politikak garatzea. Politika publikoek, oro har, eta Berdintasunekoek, antzemandako behar sozialak asetzera zuzendu behar dute.
- Hori dela eta, ezinbestekoa da Plan honetan jasotako bide guztien bidez jaso daitezkeen ekarpenak, bereziki, patikulazio-espazioak, entzutea, baloratzea eta, ahal den neurrian, sartzea, Orozkon arlo honetan egin nahi den bidea elkarrekin eraikitzeko berme nagusi gisa.

5. BERDINTASUNERAKO III. PLANAREN KONFIGURAZIOA

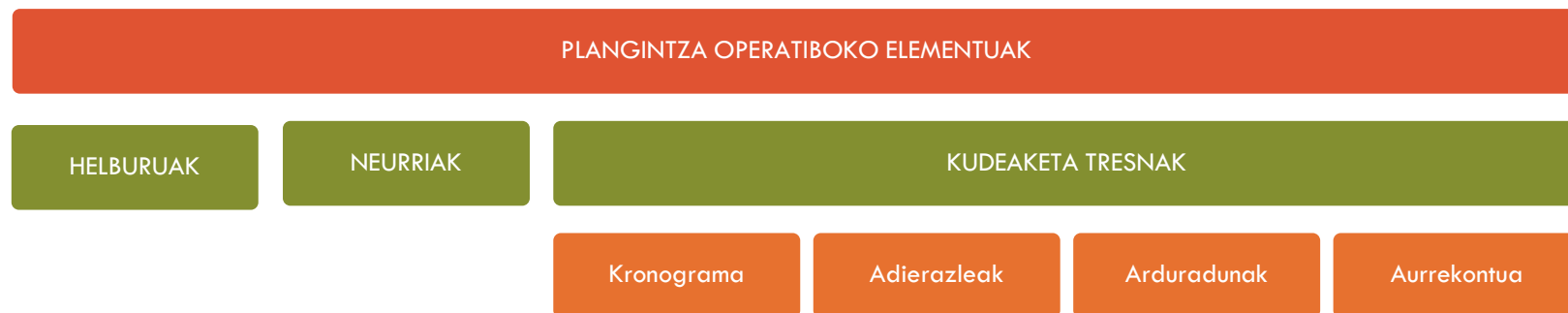
Orozkoko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III. Planean jasotako helburuek administrazioaren barne-funtzionamenduko erronkak eta erronka sozialak planteatzen dituzte, emakumeen ahalduntze indibiduala eta kolektiboa sustatzeko, baliabideak eta zaintzak ekitatez banatzeko eta indarkeria matxistarik gabeko bizitzak lortzeko.

Batzuek eta besteek III. Plana egituratzen duten lau atal handi osatzen dituzte:

Ardatzak eta programa estrategikoak, 4/2005 Legeak ezartzen duen bezala, EAEko VII. Planean oinarritu dira, beharrezko aldaerekin, araudi horrek baimentzen duen bezala, Orozkoko beharren diagnostikotik eta ebaluaziotik eratorritako beharretara egokitzeko eta haren estrategia hobeto ikusarazteko. Gaur egun 4/2005 Legea berrikusteko prozesuan dagoenez, aurreikus daitezkeen aldaketak hartu dira kontuan, 4/2005 Legearen bigarren aldaketaren proiektua onartu ondoren.

Plangintza estrategiko hori helburu operatiboen eta neurrien bidez zehazten da, eta horietako bakoitzerako kronograma, aurrekontua, arduraduna eta adierazleak ezartzen dira.

Kapitulu honetan, ardatz bakoitzean, Berdintasunerako Politikaren lanketa kontzeptualizatzeko balio izan duen esparru kontzeptual eta teorikoa, Orozkoko egoeraren abiapuntuko diagnostikoa eta ikusitako aurrerapen eta erronkei erantzuteko programa, helburu eta neurrien eskema zehazten dira, ardatzaren arabera planteamenduaren ikuspegi orokorra errazteko.

Hurrengo kapituluan, neurri bakoitzerako kudeaketa-tresnak zehazten dira.

5.1. I. ARDATZA: GOBERNU ONA

ZER DA GOBERNU ONA?

Administrazio-kudeaketak funtsezko bi osagai ditu: alde batetik, finantza-baliabideen erabilera; ondasun publikoak banatzeko azpiegitura fisiko eta administratiboen irismena eta eraginkortasuna; langileen kopurua eta gaikuntza, eta politikak formulatzeko eta aurrekontua egiteko prozesuen bilakaera; bestetik, kontuak ematea, zeinak arreta jartzen baitu Ekintza Horiek dira gobernantzarako ezinbesteko faktoreak, zentzurik murriztaileenean gobernatzeko modu gisa ulertuta. Garapen ekonomiko, sozial eta instituzional iraunkorra lortzea da helburua, Estatuaren, gizarte zibilaren eta ekonomiaren merkatuaren arteko oreka osasuntsua sustatuz.

Garapen ekonomikoarekin lotura estua duen definizio horren aurrean, NBGPk¹ Gobernu Onaren definizioa zabaltzen du, garapena ez ezik, aukera-berdintasuna, adostasunak bilatzea eta herritarren premiei erantzutea ere helburu duen eta erabakiak hartzeko prozesuak modu parte-hartzailean eta gardenean, eraginkortasunez efizientziaz eta ikuspegi estrategikoz egiten dituen horretara.

Orozkoko III. Berdintasun Planaren kasuan, Gobernu Ona emakumeen eta gizonen arteko benetako Berdintasuna lortzeko politika publikoak diseinatzeko eta garatzeko baldintzak sortzeko tresnatzat hartzen da, ezinbesteko baldintza baita justizia soziala eta giza eskubideen betetzea bermatzeko.

Horretarako, genero *mainstreaming*a estrategia ukaezin gisa planteatzen da, hala nola emakumeen eta gizonen arteko Berdintasun-printzipioa politika publikoetan sartzea, baliabide guztiak aukera-berdintasunean eskuratzea bermatzeko, politika publikoak planifikatzeko dauden genero-arrakalak kontuan hartuta, eta horiek benetako Berdintasunaren aurrerapenean izandako emaitzak eta eraginak identifikatu eta ebaluatzeko.

Horrek gutxienez bi aldaketa dakartza kudeaketa-ereduan:

- Lehenengoak prozedura-aldaketa dakar, eta politiken bihotzean emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak jartzen ditu, bi sexuen beharrak modu ekitatiboan asetzeko.
- Bigarrena administrazio publikoaren egiturak eta antolaketa-moduak berrikustera bideratuta dago, desberdintasun sozialak mantentzea eragiten duten elementuak oinarritik desagerrarazteko.

---

¹ Nazio Batuen Garapenerako Programa

IBILITAKO BIDEA ETA IBILI BEHARREKOA GOBERNU ONARI DAGOKIONEZ

IBILITAKO BIDEA

- Lanaldi partzialerako kontratatutako berdintasun-teknikaria.
- Urteko plangintza eta jarraipena.
- Aurrerapenak hizkuntzaren eta irudien erabilera ez-sexistan: erabilera ez-sexistari buruzko giden banaketa.
- Komunikazioa areagotzea eta berdintasun-politikak ikusaraztea: web-atalak, whatsapp, facebook eta liburuxkak eta kartelak.
- Azken udal-hauteskundeetan hautatutako zinegotzi-kopuruaren hazkundera.
- Diru-laguntzen eta kontratazioen klausulen eredia sortzea.
- Genero ikuspegia duen plan sektoriala: Orozkorako HAPO berri bat diseinatzea, herritarren parte-hartzearekin, eta, bereziki, udalerriko emakumeena.
- Erakundeen arteko koordinazioaren sistematizazioa: LAIAeskola, Beldur Barik, Berdinbidean (Eudel) eta Arabako Berdintasun Teknikarien Sarea (Aiarako Kuadrillatik gertu dagoelako).

IBILI BEHARREKOA BIDEA

- Berdintasun Teknikariaren lanorduen kopurua handitzea: lanaldi erdian, baina lanaldi osorako kontrata dezaten.
- Aurrekontua beharretara egokitzea.
- Teknikarien eta politikarien koordinazio-egitura finkatzea.
- Hizkuntzaren eta irudien erabilera ez-sexistan sakontzea, eta komunikazio ez-sexistako politikarien eta teknikarien deszentralizazioa eta autonomia lortzea.
- Datuak genero ikuspegitik jasotzea eta aztertzea.
- Udaletako teknikariei eta politikariei nahitaezko prestakuntza jarraitua ematea. Politikarien eta teknikarien gaikuntza sistematizatzea, prozesu-forma har dezan estrategia bikoitz baten bidez: bat prestakuntza tekniko eta legalerako; bestea sentsibilizaziorako, espiritu ludikoa duten lantaldeen bidez.
- Araudiaren eta aurrekontuen generoaren arabeko eraginaren ebaluazioak egitea.
- Orozkoko Berdintasunerako Ordenantza bat sortzea.
- Genero ikuspegia politika sektorialetan txertatzen jarraitzea.
- Diru-laguntzen eta kontratazioen generoaren arabeko eragina ebaluatzeko prozesu bat egitea eta berdintasunerako klausulak sartzea.
- Gogoeta egitea eta genero ikuspegia sartzea jaien programazioan.

I. ARDATZAREN PLANIFIKAZIO ESTRATEGIKOA: GOBERNU ONA

Diagnostiko horretatik, honako programa eta helburu hauek proposatu dira:

1. PROGRAMA: BERDINTASUNERAKO EGITURAK ETA GENERO-ARKITEKTURA

1.1 Helburua: Berdintasunerako Politikak ezartzeko giza baliabideak eta baliabide materialak areagotzea eta indartzea.

1.2. Helburua. Berdintasunerako Politiken plangintza operatiboa eta jarraipena areagotzea eta hobetzea.

1.3 Helburua. Politikariak eta teknikariak Berdintasunari buruz trebatzea eta prestatzea.

1.4 Helburua. Berdintasunaren arloan barne-koordinazio egokia bermatzea.

1.5 Helburua. Erakundeen arteko koordinazio egokia bermatzea.

PROGRAMA 2. PERSPECTIVA DE GÉNERO EN LOS PROCEDIMIENTOS DE TRABAJO

2.1. Helburua. Orozkoko berdintasunerako Politikei buruzko ezagutza areagotzea eta hobetzea, bai udal-langileen artean, bai herritarren eta elkarte-mugimenduaren eta mugimendu feministaren artean.

2.2. Helburua. Orozkoko Udalaren informazio, azterlan eta estatistiken ekoizpenean genero ikuspegia sartzen dela ziurtatzea.

2.3 Helburua. Udal-araudiaren Generoaren arabeko Eraginaren Aurretiazko Ebaluazioak egitea.

2.4 Helburua. Berdintasun klausulek kontratu, diru-laguntza eta lankidetzat hitzarmenetan duten generoaren arabeko eragina handitzea.

2.5 Helburua. Udal-aurrekontuaren generoaren arabeko eraginaren aurretiazko ebaluazioak egitea.

Hauexek dira helburu horiek betetzeko neurri zehatzak:

1.PROGRAMA: BERDINTASUNERAKO EGITURAK ETA GENERO ARKITEKTURA

1.1 Helburua. Berdintasunerako Politikak ezartzeko giza baliabideak eta baliabide materialak areagotzea eta indartzea

- 1.1.1. Berdintasun-politiketarako aurrekontuari eustea planaren indarraldiko lehen bi urteetan, eta aurrekontua handitzea bigarren bi urteetan.
- 1.1.2. Berdintasun Teknikariaren dedikazioa handitzea, asteko lanorduei dagokienez.
- 1.1.3. Berdintasunerako Politikak ezartzeko baliabideak biltzea, udalaz gaindiko eremuei diru-laguntzak eskatuta (Emakunderen eta Bizkaiko Foru Aldundiaren deialdiak).

1.2. Helburua. Berdintasunerako Politiken plangintza operatiboa eta jarraipena areagotzea eta hobetzea.

- 1.2.1. Urteko plangintza operatiboko prozesu bat egitea.
- 1.2.2. Berdintasun Planaren jarraipen-sistema diseinatzea eta beharrezko informazioa biltzea, urtero planifikatutako ekintzak garatu ahala.
- 1.2.3. Berdintasun Zerbitzuaren jardueraren urteko memoria egitea.

1.3 Helburua. Politikariak eta teknikariak Berdintasunari buruz trebatzea eta prestatzea.

- 1.3.1. Politikariei eta teknikariei zuzendutako Berdintasun arloko prestakuntza-plana egitea.
- 1.3.2. Urtero, prestakuntza-ekintzak egitea teknikariekin, beren lanpostuetan genero ikuspegia txertatzeko: genero-adierazleak, diru-laguntzen eta kontratazioen klausulak, generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioa.

1.4 Helburua. Berdintasunaren arloan barne-koordinazio egokia bermatzea

- 1.4.1. Berdintasunerako Batzorde Politikoa sortzea, Berdintasun Planaren ezarpenean inplikaturako arloetako arduradunek parte har dezaten. Batzordea urtero deitzea, urteko plangintzari bultzada politikoa emateko informazio-, jarraipen- eta gaikuntza-saioetan.
- 1.4.2. Berdintasun Politiken jarraipena, ezarpena eta kudeaketa egiteko berariazko Batzorde Teknikoa sortzea. Urtero edo beharrezkotzat jotzen den aldizkakotasunarekin, batzordea deitzea, urteko plangintzari koordinazio tekniko emango dioten informazio-, jarraipen- eta gaikuntza-saioetan.

1.5 Helburua. Erakundeen arteko koordinazio egokia bermatzea

- 1.5.1. Urtero parte hartzea Bizkaiko Berdintasun Teknikarien Sarean.
- 1.5.2. Autonomia Erkidegoko koordinazio-egituretan parte hartzea.
- 1.5.3. Aiaraldeko Berdintasun Teknikarien sarean parte hartzea.

2. PROGRAMA: GENERO IKUSPEGIA LAN-PROZEDURETAN

2.1. Helburua. Orozkoko berdintasunerako Politikei buruzko ezagutza areagotzea eta hobetzea, bai udal-langileen artean, bai herritarren eta elkarte-mugimenduaren eta mugimendu feministaren artean.

- 2.1.1. Arloarteko Batzorde Politikoari plan operatiboa eta urteko memoria helaraztea.
- 2.1.2. Urtero Batzorde Teknikoarekin koordinatzea, berdintasunaren arloko jarduna planifikatzeko.
- 2.1.3. Urtero, urteko jarduera-memoriak elkarte-mugimenduari zabaltzea.
- 2.1.4. Udalaren webgunea eguneratzea, berdintasunari buruzko jardueri, azterlanei, estatistikei eta berriei buruzko informazioarekin.
- 2.1.5. WhatsApp talde bat sortzea, berdintasunerako jarduerak egin ohi dituzten eta baimena ematen duten emakumeen artean udal-jardueri buruzko informazioa zabaltzeko.

2.2. Helburua. Orozkoko Udalaren informazio, azterlan eta estatistiken ekoizpenean genero ikuspegia sartzen dela ziurtatzea.

- 2.2.1. Udal-informazioa sexuaren arabera bereizita biltzeko datu-baseak erabiltzea. Udal-finantzaketako jardueren jarraipena egiteko, erabili datu-baseak automatikoki sortzen dituzten eta sexu-aldagaia eskatzen duten inskripzioak.
- 2.2.2. Genero ikuspegia duten adierazleei buruzko prestakuntza-ekintza bat egitea, udal teknikarientzat.
- 2.2.3. Edozein zerbitzuren diagnostikoa, azterketa edo estatistika egin aurretik, jarraipenerako talde eragile bat sortzea. Talde horretan parte hartuko dute zerbitzu sustatzaileak, inplikaturako enpresak eta Berdintasun Zerbitzuak.

2.3 Helburua. Udal-araudiaren Generoaren araberako Eraginaren Aurretiazko Ebaluazioak egitea.

- 2.3.1. Generoaren araberako Eraginaren Aurretiazko Ebaluazio Gida udal-araudian aplikatzeko instrukzioa diseinatzea.
- 2.3.2. Prestakuntza-ekintzako programa pilotu bat egitea Genero Eraginaren Aurretiazko Ebaluazioari buruzko Batzorde Teknikoarekin.

2.4 Helburua. Berdintasun klausulek kontratu, diru-laguntza eta lankidetzat-hitzarmenetan duten generoaren araberako eragina handitzea.

- 2.4.1. Orozkoko kontratu, diru-laguntza eta hitzarmenen berdintasun-klausulen generoaren araberako eraginaren ebaluazioa egitea. Ebaluazio horretan, honako hauek aztertuko dira: Udalak diruz lagundutako erakundeen berdintasunaren egoera eta eragina, hobekuntza-puntuak eta horretarako behar dituzten aholkularitza- edo prestakuntza-baliabideak.
- 2.4.2. Diru-laguntzen eta kontratazioen klausulen eredia berrikustea, emaitzen arabera.
- 2.4.3. Diru-laguntza, kontratazio eta hitzarmenetako berdintasun-klausulei buruzko prestakuntza-ekintza bat egitea. Batzorde Teknikoarekin, Orozkoko Udalaren adibide praktikoa bati edo batzuei aplikatzen zaion oinarri teoriko batetik abiatuta.

2.5 Helburua. Udal-aurrekontuaren generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioak egitea.

- 2.5.1. Udal-aurrekontuen IV. kapituluko generoaren araberako eragina ebaluatzea.
- 2.5.2. Udal-aurrekontuen II. kapituluko generoaren araberako ebaluatzea.

5.2 II. ARDATZA: EMAKUMEEN AHALDUNTZEA

ZER DA EMAKUMEEN AHALDUNTZEA?

Ahalduntzearen definizio desberdinak badaude. Testu honetan, EAEko Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako VII. Planaren zirriborroak adierazten duen bezala, eta Marcela Lagarde y de los Ríos antropologoari jarraituz, ahalduntzetzat hartzen da *"prozesu bat, zeinaren bidez emakume bakoitzak besteak izateari uzten dion, besteen objektu izateari, historiaren, politikaren eta kulturaren objektu izateari uzten dion, eta bere bizitzaren subjektu bihurtzen den, hau da, bere buruaren jabe (beregana izatea), historiaren, politikaren eta bizitza sozialaren protagonista"*.

Eremu soziopolitikoan protagonismo hori lortzeko, kontzientzia indibiduala eta kolektiboa hartzeko prozesu bat beharrezkoa da.

Indibiduala, prozesu pertsonal bat eskatzen duelako, emakumeak dauden desberdintasunez jabetzeko, sistema patriarkal eta androzentriko baten esparruan, beren autonomia, autoestimua eta autozainketa sendotzeko eta eragiteko eta erabakitzeko gaitasuna askatasunez erabili ahal izateko.

Eta kolektiboa, emakumeen interesak erlazionatzen dituen prozesu bat ere behar duelako, baliabide materialak eta sinbolikoak eskuratzeko, erabiltzeko eta kontrolatzeko duten boterea handitzeko, eta erabakiak hartzeko eta aldaketa sozialean eragina eta parte-hartzea irabazteko, posizio kolektibo sendoago batetik.

Horrela, ahalduntzea prozesu zabalagoa da, eta prozesu horren bidez, bizitza sozial eta politikoaren protagonista bihurtzen dira.

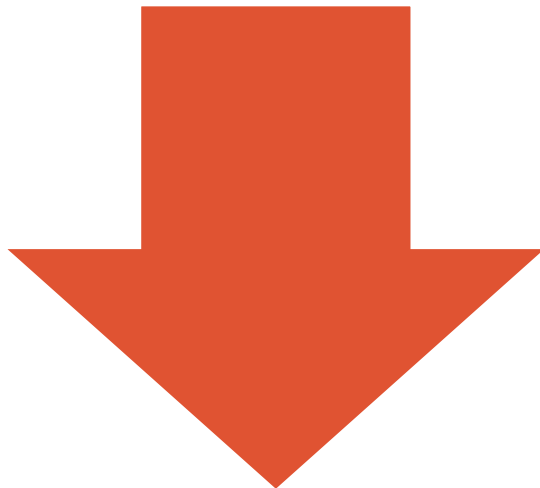
Ikuspegi horretatik, Arrigorriagako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako III. Planak emakumeak ahalduntzea du helburu, ahalduntze pertsonalaren, emakumeen ahalduntze kolektiboaren eta ahalduntze sozial eta politikoaren bidez.

EMAKUMEEN AHALDUNTZEAN IBILITAKO BIDEA ETA IBILI BEHARREKO BIDEA

EMAKUMEEN BANAKAKO AHALDUNTZEAN ZEIN AHALDUNTZE KOLEKTIBOAN IBILITAKO BIDEA

- Udalerriak eta bere gizarte-eragileek nabarmen lagundu dute jarduerak proposatzen eta gauzatzen, udalerriko berariazko eskaerei erantzunez. Honako jarduera hauen garapena sistematizatu da:
  - Berdintasunerako funtsezko datak gogoratzea.
  - Aiaraldeko LAIA Eskola Jabekuntza Eskolan integratzeko aurrerapenak.
  - Hezkidetzari buruzko ikastaroak eta sexualitateari buruzko ikastaroak gazteentzat.
  - Autoestimua eta autokontzeptua hobetzen dituzten mindfulness ikastaroak.
  - Irakasleei eta guraso-elkarteei transexualitateari buruzko prestakuntza ematea.

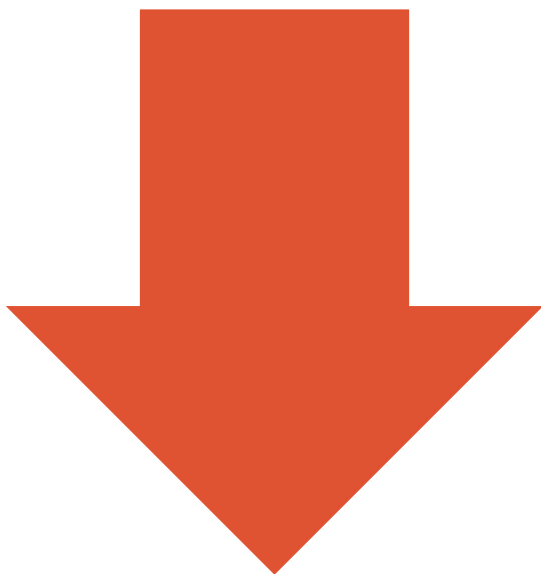
EMKUMEEN AHALDUNTZEAN ZEIN HALDUNTZE KOLEKTIBOAN IBILI BEHARREKO BIDEA

- Hauek dira laurtekorako erronkak:
  - Prozesuak garatzea, ahalduntze indibidualetik ahalduntze kolektiborako bidea errazteko, ikuspegi estrategikoari lekua emanez Orozkon eta haren inguruan egingo diren hurrengo jarduerak eta topaketak diseinatzeko.
  - Berdintasunaren aldeko jardueren hedapenerako eta deialdietarako weba hobetzea.
  - Irudiak hobetzea karteletan, M8 eta A25 bezalako datak ospatzeko
  - Wasap sare bat sortzea, Berdintasunaren aldeko jarduerak zabaltzeko.
  - Maiatzaren 28a: emakumeen Osasunaren aldeko Nazioarteko Eguna.
  - Adineko emakumeen ahalduntzea, hala nola: adineko emakumeen ekarpenak ikusaraztea, banakako ahalduntzea, ahalduntze teknologikoa.
  - Hezkidetzaren arloan egiten diren jarduerari buruzko hausnarketa estrategikoa egitea, gazteek berdintasunari, sexoafektibitateari, ahalduntzeari, feminismoari, zainketei eta indarkeria matxistari buruz dituzten gorabeherak aztertuz.
  - Kirol-jardueretan genero ikuspegia sar dadin bultzatzea, Orozkon emakumeen autozaintza erraztuko duen kirol-eskaintza bultzatuz.

EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOAZIALEAN ZEIN POLITIKOAN IBILITAKO BIDEA

- Ahaluntze sozialean zein politikoan, Orozkok honako aurrerapen hauek egin ditu:
  - Orozkoko emakumeen elkarte-mugimenduari laguntzea. Matxintxu elkarteak aldaketa erabakigarriko agentea da Orozkon.
  - Bide sozial eta politikoan emakume liderren presentzia sustatzeko dinamikak, Orozkok Virginia Woolf Basqueskolan parte hartuz, Berdintasun zinegotzigoarena barne.
  - Orozkon emakume migratuekin bilerak antolatzea.

EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOAZIALEAN ZEIN POLITIKOAN IBILI BEHARREKO BIDEA

- Hauek dira ahaluntze sozial eta politikoaren erronka nagusiak:
  - Udalerriko beste elkarten mugimendu batzuetako emakumeekin harremanetan jartzea, genero-ikuspegia duten ekintzak garatzen laguntzeko.
  - Orozkoko emakumeen sare bat sortzea, Aiarako Kuadrillara zabal daitekeena.
  - Emakumezko zinegotzi gehiago animatzea VW Basqueskola: Virginia Woolf Basqueskola, Euskadiko emakume hautetsientzako ahaluntze-eskolan parte hartzerako.
  - Bizikidetza- eta kulturartekotasun-mahai bat sortzea, genero ikuspegiarekin, inguruko komunitateen parte-hartzearekin osa daitekeena.

II. ARDATZAREN PLANGINTZA ESTRATEGIKOA: EMAKUMEEN AHALDUNTZEA

Diagnostikotik eratorritako erronkei honako programa eta helburu operatibo hauen bidez heltzen zaie:

3. PROGRAMA:

EMAKUMEEN AHALDUNTZE PERTSONALARI ETA KOLEKTIBOARI LAGUNTZA

3.1. Helburua. Berdintasunerako politiken helburuen, lorpenen eta erronken inguruan sentsibilizatzeko, ikusarazteko eta informatzeko jarduerari eustea.

3.2 Helburua. Urtero, estrategia bat diseinatzea LAIAeskola Jabekuntza Eskolarako, emakumeen ahalduntze pertsonal eta kolektiborako jarduerak egiteko.

3.3. Helburua. Orozkoko emakumeen autozaintza eta kirol-jarduerak egiteko baliabide paritarioak sustatzea.

3.4. Helburua. Orozkoko adingabe eta gazteek Berdintasunaren aldeko balioak, jarrerak eta portaerak alda ditzaten sustatzea.

4. PROGRAMA:

EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOZIALARI ETA POLITIKOARI LAGUNTZEA

4.1. Helburua. Emakumeen elkartegintza-mugimenduan eta emakume-taldeetan emakumeen parte-hartzea handitzea eta Politika Feministen garapenean duten eragina erraztea.

4.2 Helburua. Orozkoko emakumeen elkartegintza-mugimenduaren eta mugimendu feministaren garapena eta ahalduntze-jarduera babestea eta sustatzea, baliabideak emanez.

Era berean, helburu operatibo horiek jarraian deskribatzen diren neurrietan zehazten dira.

3. PROGRAMA: EMAKUMEEN AHALDUNTZE PERTSONARALAI ZEIN KOLEKTIBOARI LAGUNTZEA

3.1. Helburua. Berdintasunerako Politiken helburuen, lorpenen eta erronken inguruan sentsibilizatzeko, ikusarazteko eta informatzeko jarduerari eustea.

- 3.1.1. Sentsibilizazio-kanpainak egitea data hauetan: M8, A25, M15, E28.
- 3.1.2. Aiaraldeko Emakumeen Eskualdeko topaketan parte hartzea.
- 3.1.3. Adineko emakumeentzako ahalduntze teknologikoko prozesuak diseinatzea, online egiten diren sentsibilizazio-jarduera eta -kanpainetan parte har dezaten.

3.2 Helburua. Urtero, estrategia bat diseinatzea LAIAeskola Jabekuntza Eskolarako, emakumeen ahalduntze pertsonal eta kolektiborako jarduerak egiteko.

- 3.2.1. Orozkoko emakumeen elkarteen mugimenduari eta talde feministei urtero dei egitea, ahalduntze indibidualaren eta kolektiboaren arloko behar estrategikoak biltzeko.
- 3.2.2. Ahalduntze indibidual eta kolektiborako jarduerak abian jartzea, emakumeen behar eta interesei erantzuteko eta jardueren gogobetetze-maila eta erabilgarritasuna ebaluatze.

3.3. Helburua. Orozkoko emakumeen autozaintza eta kirol-jarduerak egiteko baliabide paritarioak sustatzea.

- 3.3.1. Emakumeen kirol-beharren eta -praktiken diagnostikoa egitea, eta kirol-jarduera sustatzeko udal-baliabideen banaketa parekidea ziurtatzeko neurriak diseinatzea.
- 3.3.2. Urtero, emakumeen autozaintza sustatzeko ekintzak egitea.

3.4. Helburua. Orozkoko adingabe eta gazteek Berdintasunaren aldeko balioak, jarrerak eta portaerak alda ditzaten sustatzea.

- 3.4.1. Gazteek berdintasunari dagokionez duten egoerari buruzko ikerketa egitea: balioak, jarrerak eta portaerak, Berdintasunari eta feminismoari buruzko pertzepzioak eta indarkeria matxista, indarkeria matxisten eragina.
- 3.4.2. Hezkidetza-mahai bat sortzea, hezkuntza formaleko eta ez-formaleko espazioetan parte hartzeko.
- 3.4.3. Urtero, hezkidetza mahaia deitzea, garatu beharreko jarduerak planifikatzeko eta Berdintasunaren arloko aurrerapenak eta erronkak partekatze.

4. PROGRAMA: EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOAZIALARI ZEIN POLITIKOARI LAGUNTZEA

4.1. Helburua. Emakumeen elkartegintza-mugimenduan eta emakumeen taldeetan emakumeen parte-hartzea handitzea eta Politika Feministen garapenean duten eragina erraztea.

- 4.1.1. Emakumeen elkarten mugimenduak bere jardura garatzeko beharrezkotzat jotzen dituen prestakuntzak egitea.
- 4.1.2. Orozkoko Emakumeen Partaidetza Kontseiluaren sorrera sustatzea.

4.2 Helburua. Orozkoko emakumeen elkartegintza-mugimenduaren eta mugimendu feministaren garapena eta ahalduntze-jardura babestea eta sustatzea, baliabideak emanez.

- 4.2.1. Urtero, Orozkoko elkarte feministen eta Berdintasunerako elkarten diru-laguntzen deialdietara proiektuen aurkezpena zabaltzea eta babestea.

5.3 III. ARDATZA: ZAINKETEN EKONOMIA FEMINISTA

ZER DA ZAINKETEN EKONOMIA FEMINISTA?

Ekonomia feminista pentsamendu-korrante bat da, eta genero-harremanak aldagai garrantzitsu gisa txertatzeko beharra azpimarratzen du ekonomiaren funtzionamenduaren azalpenean, bai eta gizonek eta emakumeek eragile ekonomiko eta politika ekonomikoen subjektu gisa duten posizio desberdinaren azalpenean ere. Analisiaren erdigunean bizitzaren jasangarritasuna jartzen du, merkatuak deszentratuz; beraz, ikuspegi horretatik, funtzionamendu ekonomikoaren helburua ez da kapitalaren erreprodukzioa, bizitzaren erreprodukzioa baizik. Ikuspegi horretatik, kezka ez dago esleipen ezin hobean, bizitzari eusteko eta erreproduzitzeko hornidura hobean baizik; eta beraz, kezka nagusitzat du banaketa-gaia eta, bereziki, genero-desberdintasuna nola aldatu behar den aitortzea, identifikatzea, aztertzea eta proposatzea, ekitate sozioekonomikoa lortzeko beharrezko elementu gisa.

Ikuspegi horretatik, ekarpen zabala egiten dio emakumeen parte-hartze ekonomikoaren azterketari, bereziki lan-merkatuko diskriminazio-mekanismoak azalduz. Hala, hainbat faktoreen berri eman du: emakumeen lan-partaidetza txikiagoa eta okerragoa, laneko diru-sarreretan genero-arrakalak egotea, genero horizontala (jarduera-adarraren arabera) eta bertikala (lanbideen hierarkiaren arabera) bereizteko prozesuak, emakumeak lan-prekarietateko eta gizarte-babesgabetasuneko guneetan pilatzea.

Illo horretan, ekonomia feministak pobreziaren gaiari buruzko eztabaidetan ere lagundu du, ikuspuntu kontzeptual eta enpirikotik. Lehenengo kasuan, pobreziaren dimentsio anitzak kontuan hartzearen garrantzia azpimarratu du (soil-soilik diruzko kontzepzioetatik aldenduz), eta, bereziki, denbora-pobreziaren dimentsioa txertatzeko beharra. Bestalde, ebidentzia enpirikoa sortzen lagundu du, pobreziaren feminizazio-prozesuek dirautela eta, emakumeen autonomiari dagokionez, gai horri erantzuteko politika publikoek izan ditzaketen emaitza anbiguoak egiaztatzeko.

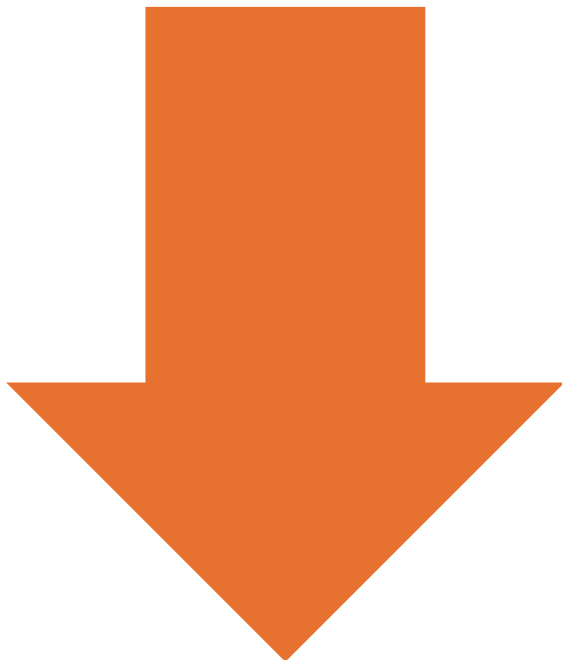
Era berean, desberdintasunaren egiturazko azterketarako funtsezko kontzeptu bat garatu du, hala nola zaintzaren ekonomia, bizi diren gizartean pertsonen eguneroko biziraupenerako beharrezkoak diren jarduera eta praktika guztiak aipatuz, besteak beste, nork bere burua zaintzea, beste pertsona batzuk zuzenean zaintzea (pertsonen arteko zaintza-jarduera), zaintza egiteko aurrebaldintzak betetzea (etxea garbitzea, elikagaiak erostea eta prestatzea) eta zaintza kudeatzea. Zaintza (ordutegien koordinazioa, ikastetxeetara eta beste erakunde batzuetara lekualdatzea, ordaindutako zaintzaileen lana gainbegiratzea, besteak beste). Zaintzak aukera ematen du mendekotasuna duten pertsonen premiei erantzuteko, haien adinagatik edo haien baldintza eta gaitasunengatik (haurrak, adinekoak, gaixoak edo desgaitasun batzuk dituztenak), bai eta beren kabuz eman litezkeenei ere.

IBILITAKO BIDEA ETA IBILI BEHARREKO BIDEA ZAINKETEN EKONOMIA FEMINISTAN

IBILITAKO BIDEA

- Urteak dira hartzaindegiz-zerbitzua dagoela udal-jardueretarako sarbidea errazteko, edo hartzaindegiz-zerbitzua duela.
- Ordutegi-malgutasuna dago udal-langileentzat.
- HAPO genero ikuspegiarekin egiten ari da.
- Parte-hartze prozesu bat proposatu da Orozkoko emakumeen iritzia ezagutzeko, HAPO berrirako, genero ikuspegia kontuan hartuta.

IBILI BEHARREKO BIDEA

- Orozkoko emakumeek 2015 eta 2019 bitartean enplegua lortzeko izan dituzten genero-arrakalak handitu egin dira, langabeen %43 izatetik %55 izatera igaro baitira. Pandemiak sektore feminizatuei eragiten dienez, neurri zuzentzaileak aplikatzen ez badira, arrakala hori handitu egin daiteke.
- Egoera hori bereziki kezkarria da lanbidez kudidado-lanetan aritzen diren emakumeentzat eta etxeko jardueretako emakumezko langileentzat, haien lan-baldintzak ezkutuko ekonomian kokatzen baitituzte maiz, eta laguntzak eskuratzea zailtzen baitute.
- Nahiz eta EUSTATen Landa Eremuko Emakumeen Inkestako datuek adierazten duten landa-eremuko emakumeek batez beste ordu bat gehiago ematen dutela zaintzan hiri-eremukoek baino, eta Bizkaian arrakala hori handiagoa dela gainerako erkidegoetan baino, ez dago informaziorik Orozkoko zaintza ez-profesionalen genero-arrailei, zaintza-premien erakunde-estalduraren mailari eta emakumeen egoerari buruz. Zaintzaile profesionalak; beraz, azterketa bat egin behar da.
- HAPOri genero-ikuspegia irekitzea aurrerapauso ona bada ere, proposatutako ekintzen ezarpenaren jarraipena egin behar da, bai eta HAPOren ezarpena zehazten duten antolamendu-plan berezietan genero ikuspegia aztertzen jarraitu ere.

III. ARDATZATEN PLANGINTZA ESTRATEGIKOA: ZAINKETEN EKONOMIA FEMINISTA

Diagnostikotik eratorritako erronkei honako programa eta helburu operatibo hauen bidez helduko zaie:

5. PROGRAMA: EMAKUMEEN AUTONOMIA EKONOMIKOA SUSTATZEA

5.1. Helburua. Emakumeek lan-merkatu ordainduan dituzten sarbide-desberdintasunak eta horien baldintzak eta posizioak murriztea.

5.2. Helburua. Orozkoko emakumeen zaintza-kargak murrizteko behar diren baliabideak izatea.

6. PROGRAMA: ZAINKETARAKO ETA BIZITZAREN JASANGARRITASUNERAKO AZPIEGITURAK

6.1. Helburua. Genero ikuspegia udalerriko hirigintza-politikan txertatzen jarraitzea.

6.2. Helburua. Genero ikuspegia txertatzea Orozkoko iraunkortasun- eta ingurumen-politiketan.

Era berean, helburu operatibo horiek jarraian deskribatzen diren neurrietan zehaztu dira.

5. PROGRAMA: EMAKUMEEN AUTONOMIA EKONOAMIKOA SUSTTZEA

5.1. Helburua. Emakumeek lan-merkatu ordainduan dituzten sarbide-desberdintasunak eta horien baldintzak eta posizioak murriztea.

- 5.1.1. COVID-19k sortutako egoera arintzeko sortutako diru-laguntzetan ekintza positiboa bermatzen duten klausulak sartzea, sektore feminizatuetan emakumeen presentziarekiko proportzionalak diren baliabideak, gutxienez, erabil daitezzen.
- 5.1.2. Ezkutuko ekonomian lan egiten duten emakumeak birbideratzen eta laneratzen laguntzeko programa bat sortzea.
- 5.1.3. Orozkoko enpresen artean zabaltzea 50 langiletik gorako enpresetan berdintasun-planak egiteko betebeharra, eta esperientziak eta jardunbide egokiak trukatzeko jardunaldiak egitea.
- 5.1.4. Telelana autozaintzarekin bateragarria izateko beharrezko baldintzei buruzko gogoeta-jardunaldiak egitea, eta telelana egiten duten pertsonen eskubideak zabaltzea. Zaintza-lanetan gizonen erantzunkidetasunarekin eta maskulinitate berriekin lotzea.

5.2. Helburua. Orozkoko emakumeen zaintza-kargak murrizteko behar diren baliabideak izatea

- 5.2.1. Orozkoko zaintzak gizonen eta emakumeen artean eta espazio publiko eta pribatuan nola banatzen diren aztertzea, baita pobreziaaren feminizazioan duten eragina ere.
- 5.2.2. Adinekoentzako politiketan eta neurrietan genero ikuspegia txertatzea, zahartze osasungarriaren esparruan.

6. PROGRAMA: ZAINKETETARAKO ETA BIZITZAREN JASANGARRITASUNERAKO AZPIEGITURAK

6.1. Helburua. Genero ikuspegia udalerriko hirigintza-politikan txertatzen jarraitzea

- 6.1.1. HAPOn sartutako berdintasunerako neurrien betetze-maila ebaluatzea, eta emaitzak herritarren, Emakumeen Partaidetzarako Kontseiluaren eta elkarten artean zabaltzea.
- 6.1.2. HAPOn aldaketaren bat edo plan bereziren bat eginez gero, genero ikuspegia txertatzea, EAEn indarrean dauden legeen arabera.

6.2. Helburua. Genero ikuspegia txertatzea Orozkoko iraunkortasun- eta ingurumen-politiketan.

- 6.2.1. Urtero, ingurumenaren eta berdintasunaren arteko baterako ekintzak adostea, proposamen eta praktika ekofeministak zabaltzeko.

5.4 IV ARDATZA: INDARKERIAK MATXISTAK DESAGERRARAZTEA

ZER DIRA INDARKERIA MATXISTAK?

4/2005 Legearen Bigarren Aldaketaren Proiektuak dakarren aldaketa nagusietako bat da indarkeriaren kontzeptualizazioari eta tratamenduari buruzkoa.

Hala, esku-hartzearen xedea emakumeen aurkako indarkeria matxista da, eta honela definitzen da: *"Giza eskubideen urraketa, lehen mailako arazo soziala eta osasun publikoa, eta botere-harreman desorekatuen eta emakumeen aurkako diskriminazioaren adierazpen bat, zeinak, gainera, generoaren arabera dauden egiturazko desberdintasunak betikotzeko funtzio soziala betetzen baitu."*

Lege-esparru berri horretan, emakumeen aurkako indarkeria matxisten kontzeptuak emakumeen aurka egiten den indarkeria oro hartzen du barnean, baita neskatoak, nerabeak eta emakume transexualak ere, emakume izateagatik edo eremu publikoan zein pribatuan neurritz kanpo eragiten dietelako.

Legearen ondorioetarako, *"Indarkeria ekintzaz nahiz ez-egitez gauza daiteke, eta hori gauzatzeko bitartekoak fisikoak, psikologikoak, ekonomikoak, mehatxuak, larderiak eta hertsapenak barne, kalte, sufrimendu edo kalte fisiko, sexual, psikologiko, sozial, sozioekonomiko edo ondarezkoa dakartenak izan daitezke. Emakumeen aurkako indarkeria matxista dira bikotekidearen edo bikotekide ohiaren indarkeria, familia barrukoa, sexu-indarkeria, feminizidioa, salerosketa, emakumeen genitalen mutilazioa, nahitaezko ezkontzak eta beste praktika tradizional kaltegarri batzuk, derrigortzea edo askatasuna arbitrarioki kentzea, tortura, jazarpena eta genero-indarkeria, bai eta emakumeen eta nesken duintasuna, osotasuna edo askatasuna kaltetzen duen edo kaltetu dezakeen beste edozein indarkeria-mota ere, nazioarteko itunetan, Espainiako Zigor Kodean edo Estatuko araudian aurreikusita badago. Hori guztia, edozein eremu publikotan edo pribatutan gertatzen diren alde batera utzita; horren barruan sartzen dira, baina ez bakarrik, familia, lana, hezkuntza, osasuna, kirola, komunikabideak, aisialdirako eta jaiegunetarako espazioak eta ingurune birtuala".*

Indarkeriak matxistatzat jotzearen ondorio nagusien artean dago indarkeria egungo gizarte-egituraren emaitzatzat hartzea; eta beraz, egitura hori erreproduitzeko baldintzei buruzko erantzukizun kolektiboa bere gain hartzea. Era berean, indarkeria matxista giza eskubideen urraketa gisa planteatzeak berekin dakar, nazioarteko zuzenbidearen arabera, biktimek/bizirik atera direnek erreparazioa jasotzeko eskubidea dutela, eta horrek funtsezko lau alderdi ditu:

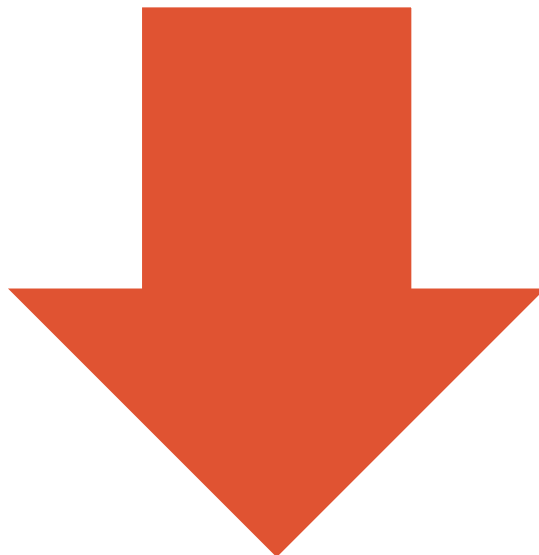
- **Susperraldi osoa:** biktima, ahal den neurrian, jasandako erasoaren aurreko egoerara itzultzea dakar. Hori ezinezkoa denez, berreskuratze fisiko, psikiko eta soziala bermatzeko beharrezkoak diren neurrien prestasuna aipatzen du, eta neurri horiek ahalduztzearen ikuspegitik garatu behar dira, berreskuratze hori lortzeko orduan emakumeen idiosinkrasia eta aniztasuna kontuan hartuta.
- **Kalte-ordaina:** ekonomikoki ebaluagarriak diren kalte-galerengatik konpentsazio ekonomikoa: besteak beste, kalte fisiko eta mentala, mina, sufrimendua eta larritasun emozionala barne; aukeren galera, hezkuntzarako, enplegurako eta gizarte-prestazioetarako aukerak barne; kalte materialak eta diru-sarreraren galera, lortu gabeko irabazia barne; izen onari edo duintasunari egindako kaltea; laguntza juridiko edo espezializatuak, zerbitzu mediko psikologiko eta sozialek eragindako gastuak. Estatuak bermatu behar du biktimak kalte-ordain egokia jaso ahal izatea jasandako kaltearen aurrean, eta, geroago, kalte-ordain horri aurrea hartu beharko lioke, ordaindutako zenbatekoa zordunari jasanaraziz (indarkeria-ekintzen egilea). Juridikoki, kalte-ordain edo konpentsazio ekonomikoak erantzukizun zibila aitortzea dakar, eta horrek indarkeria matxista tratatzeko eta aintzat hartzeko konpromiso handiagoa dakar.
- **Berriz ez gertatzeko bermea:** Estatuak ziurtatu behar du erasoak ez dela berriz gertatuko eta bizirik daudenek benetako babesa dutela errepresalien edo mehatxuen aurrean. Erreparaziorako eskubidearen alderdi horrek berekin dakar bai norbanakoaren dimentsioa, bai egiturari dagokionez gertatzen den indarkeria, hala nola erakundearen arteko birbiktimizazioa.
- **Biktimaren edo bizirik atera denaren asebetetzea:** bortxaketak bertan behera uztea, gertakariak egiaztatzea, egia jendaurrean zabaltzea, behar ez diren kalte gehiago eragiten ez dituen neurrian eta biktimaren, lekukoen eta beste pertsona batzuen segurtasuna mehatxatzen ez duen neurrian; desagertutako pertsonak non dauden ikertzea; kulturaren arabera beste lurperatze batzuk egiteko laguntza; biktimaren duintasuna eta ospea berrezartzeko adierazpen ofizialak. Alderdi horrek kontakizun duin eta arrakalarik gabekoa egingo dela bermatzen du, bizirik atera diren emakumeak duinduko dituen, haien bizipenak eta indarkeria horrek gure gizarteko egiturarik sakonenetan dituen sustraiak aitortuz.

INDARKERIA MATXISTEN SENTSIBILIZAZIOAN ETA PREBENTZIOAN IBILITAKO BIDEA ETA IBILI BEHARREKOA

INDARKERIA MATXISTEN SENTSIBILIZAZIOAN ETA PREBENTZIOAN IBILITAKO BIDEA

- Prebentzio- eta sentsibilizazio-jarduerak: beldur Barik programan parte hartzea.
- Autodefentsa feministari buruzko tailerrak.
- Orozkoko foro ibiltaria: Emakunderen busa.
- Eraso sexistak eta beste indarkeria matxista mota batzuk gaitzesteko adierazpen instituzionalak.
- BERDINDU! Ren adierazpena, LGTBfobiaren aurkako egunean, sexu-askatasunaren alde.
- Matxintxu Tartekari Sarea programarekin bat egitea.
- Matxintxuren eta Aiaraldeko Mugimendu feministaren arteko harreman sortzaileak, indarkeria matxistari aurre egiteko.

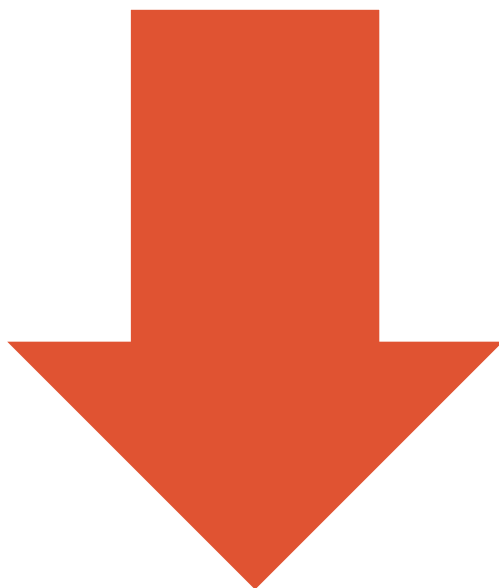
INDARKERIA MATXISTEN SENTSIBILIZAZIOAN ETA PREBENTZIOAN IBILI BEHARREKO BIDEA

- **"Orozkoko Indarkeria Matxistari buruzko Diagnostikoa, giza eskubideen eta erreparazio-eskubidearen ikuspegitik"**, indarkeriaren inguruko zidudadniaren pentsatzeko eta sentitzeko moduak jaso eta egituratuko dituen, eta emakumeen memoriaren inguruko ekintzekin, erakundeen arteko koordinazioarekin, detekzioarekin, arreta integralarekin eta kaltearen konponketarekin, salaketa publikoarekin eta berreskurapenarekin lotutako lan-estrategia egituratuko duena.
- Indarkeria matxistak Orozkon duen eraginari buruzko ikerketa bat egitea, Emakundek COVID-19 krisiari buruz argitaratutako azterlanaren ondorioak eta gomendioak kontuan hartuta, Orozkon indarkeriarik gabeko portaera-ereduak sustatzeko ekintzak edo planteamenduak diseinatzeko, bereziki, adineko emakumeak eta neska gazteak kontuan hartuta.

IBILITAKO BIDEA

- 2019an Orozkon tratu txarrak eta sexu-erasoak jasaten dituzten emakumeekin jarduteko II. udal-protokoloa.
- Protokoloaren jarraipena eta ebaluazioa egiteko talde eragilea.
- Protokoloaren Jarraipen Batzorde Politikoa.
- Udalaren adierazpen instituzionalak.
- Herri-manifestazioak, emakume orozkoarrek jasandako eraso matxistak gaitzesteko.
- Amagoia Elezkanori egindako omenaldiak, indarkeria matxistaren aurreko kaltearen erreparazio gisa.
- Matxintxu elkarteak *"Tartekari sarea"* programari atxikitzea.

IBILI BEHARREKO BIDEA

- Aiarako Kuadrillan Indarkeriari Aurre Egiteko Erakundearteko Batzordearekin bat egitea eta batzordea osatzen duten herriekiko aliantzak indartzea.
- **"Orozkoko indarkeria matxistaren aurkako Plan Integrala, giza eskubideen eta kaltearen ordainerako eskubidearen ikuspegitik"** egitea. Plan horretan, arreta, koordinazioa eta salaketa publikoa hobetzeko estrategiak ez ezik, emakumeen memoriaren prebentzioan, sentsibilizazioan, erreparazioan eta berreskurapenean aurrera egiteko planteamendu objektiboak eta estrategiak ere jasoko dira.
- Orozkoko adineko emakumeen indarkeria matxistaren egoerari erreparatzea.

IV. ARDATZAREN PLANGINTZA ESTRATEGIKOA: INDARKERIA MATXISTAK EZABATZEA

Diagnostikatutako erronkak lortzeko, jarduketa bi programatan banatzen da:

7. PROGRAMA: INDARKERIA MATXISTEI BURUZKO SENTSIBILIZAZIOA ETA PREBENTZIOA

7.1. Helburua. Desberdintasunaren eta indarkeria matxistaren arteko harremana ikusarazten duten edo hura prebenitzen saiatzen diren eta gatazkak indarkeriarik gabe konpontzea sustatzen duten programetan eta jardueretan parte hartzen duten pertsonen kopurua handitzea, batez ere mutilena eta gizonena.

8. PROGRAMA: DETEKZIOA, ARRETA KOORDINATUA ETA KALTEAREN ERREPARAZIOA

8.1. Helburua. Indarkeria matxistaren eta haren adierazpenen gaineko ezagutza handitzea, bideratzeak hobetzeko, ahalduentzearen ikuspegitik arreta integrala eta koordinatua bermatzeko, eta kaltea lehengoratzeko.

8.2 Helburua. Arreta eta koordinazio prozesuak egokitzea indarkeria matxistaren arloko arau-aldaketetara.

8.3. Helburua. Indarkeria matxistari arreta, laguntza eta erreparazioa emateko lana koordinatzea Orozkon.

Era berean, helburu operatibo horiek jarraian deskribatzen diren neurrietan zehazten dira.

7. PROGRAMA: INDARKERIA MATXISTARI BURUZKO SENTSIBILIZAZIOA ETA PREBENTZIOA

7.1 Helburua. Desberdintasunaren eta indarkeria matxistaren arteko harremana ikusarazten duten programetan eta jardueretan parte hartzen duten edo horiek prebenitzen saiatzen diren eta gatazkak indarkeriarik gabe konpontzea sustatzen duten pertsonen kopurua handitzea, batez ere mutilena eta gizonena.

- 7.1.1. Beldur Barik programan parte hartzea, partaidetza hezkuntza formaleko eta ez-formaleko espazioekin koordinatuz, Hezkidetza Mahaiaren esparruan.
- 7.1.2. Azaroaren 25a ospatzeko kanpainak egitea, elkarteen mugimenduak parte hartuta.
- 7.1.3. Indarkeria matxista gaitzesten duten ekintza publikoak egitea, eraso mota horiek gertatu eta publiko egiten direnean, bizirik atera direnekiko errespetua ziurtatuz, haiei hitza emanaz, egia zabaltzen dela eta gizarteak bizi izandakoa aintzat hartzen duela ziurtatzeko eta berriz biktimizatzea saihesteko.
- 7.1.4. Urtero, jaietan indarkeria matxista eta sexismoa prebenitzeko ekintzak diseinatzea, eta merkataritzaren, ostalaritzaren, elkarteen eta herritarren artean erasorik gertatuz gero jarduteko protokolo bat zabaltzea.

8. PROGRAMA: DETEKZIOA, ARRETA KOORDINATUA ETA KALTEAREN ERREPARAZIOA

8.1. Helburua. Indarkeria matxistaren eta haren adierazpenen gaineko ezagutza handitzea, bideratzeak hobetzeko, ahalduntzearen ikuspegitik arreta integrala eta koordinatua bermatzeko, eta kaltea lehengoratzeko.

- 8.1.1. Giza Eskubideen ikuspegiak Orozkoko indarkeria matxistaren aurkako politiketan duen eragina eta COVID-19k indarkeriaren adierazpenetan eta eraginean duen eragina aztertzea, ahalduntze-arreta koordinatua eta eraginkorra emateko beharrezko neurriak ezarri.

8.2 Helburua. Arreta eta koordinazio prozesuak egokitzea indarkeria matxistaren arloko arau-aldaketetara.

- 8.2.1. Indarkeria matxistaren tratamenduari buruzko autonomia-erkidego eta lurralde mailako lantalde eta prestakuntzetan parte hartzea.
- 8.2.2. EAEn proposatzen edo onartzen diren araudi, akordio eta gomendio berriak onartzeko prozesua diseinatzea eta ezartzea.

8.3. Helburua. Indarkeria matxistari arreta, laguntza eta erreparazioa emateko lana koordinatzea Orozkon.

- 8.3.1. Urtero, Protokoloaren Erakundearteko Koordinazio Mahaia deitzea, detektatutako kasuen jarraipena egiteko eta koordinazio-prozesuetan hobekuntzak definitzeko.
- 8.3.2. Emakundek eta Eudelek indarkeriaren arloan ezartzen dituzten koordinazio-prozesuetan parte hartzea.
- 8.3.3. Aiarako Giza Eskubideen ikuspegitik Indarkeria Planaren ezarpenean parte hartzea.

6. KUDEAKETARAKO TRESNAK:

ADIERAZLEAK, ARDURADUNAK ETA AURREKONTUAK

Jarraian, neurri bakoitzerako planaren kudeaketa eta jarraipena egitea ahalbidetuko duten tresnak deskribatzen dira, betetze-adierazleak, arlo arduraduna(k), eragin-urtea eta 2021erako aurrekontua barne. Aurrekontu-zutabeak adierazten du neurria barne-kontratua egiteko aurreikusita dagoen edo kanpo-kontrataziorik behar den, eta, kasu horretan, aurrekontuko zenbatekoa adierazten da. Atala amaitzean, hurrengo urterako aurrekontua adierazten da, programaka.

6.1 GOBERNU ONA

1- PROGRAMA: BERDINTASUNERAKO ETA GENERO ARKITEKTURARAKO EGITURAK

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
1.1. Helburua: Berdintasunerako Politikak ezartzeko giza baliabideak eta baliabide materialak areagotzea eta indartzea.				
1.1.1. Berdintasunerako Politiketarako aurrekontuari eustea planaren indarraldiko lehen bi urteetan, eta aurrekontua handitzea bigarren bi urteetan.	Berdintasunerako Politikak ezartzeko erabilitako aurrekontua, urteka.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.1.2. Berdintasun Teknikariaren dedikazioa handitzea, asteko lanorduei dagokienez.	Berdintasun Teknikariaren asteko dedikazio-orduen kopurua, urteko.	2021 - 2024	Alkatetza	Udalak egitea
1.1.3. Berdintasunerako Politikak ezartzeko baliabideak biltzea, udalaz gaindiko eremuei diru-laguntzak eskatuta (Emakunderen eta Bizkaiko Foru Aldundiaren deialdiak).	Diru-laguntzaren eskaera kopurua, urtearen eta erakundearen arabera. Lortutako laguntzen zenbatekoa, urte eta erakunde bakoitzeko.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

1.2. Helburua. Berdintasunerako Politiken plangintza operatiboa eta jarraipena areagotzea zein hobetzea.				
1.2.1. Urteko plangintza operatiboko prozesu bat egitea.	Egindako urteko plan operatiboak. Urte bakoitzean landutako helburuen kopurua. Urte bakoitzean hartutako neurrien kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.2.2. Berdintasun Planaren jarraipen-sistema diseinatzea eta beharrezko informazioa biltzea, urtero planifikatutako ekintzak garatu ahala.	Egindako jarraipen-sistema. Egindako jarduerari buruzko informazioa, parte-hartzaileak bereizita, gogobetetze-maila eta jarduera-helburuen deskribapena, bilketa.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.2.3. Berdintasun Zerbitzuaren jardueraren urteko memoria egitea.	Egindako urteko plan operatiboak. Ezarritako helburuen kopurua, urteko. Egindako neurrien kopurua, urteko.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.3 Helburua. Politikariak eta teknikariak Berdintasunari buruz trebatzea eta prestatzea.				
1.3.1. Politikariei eta teknikariei zuzendutako Berdintasun arloko prestakuntza-plana egitea.	Egindako prestakuntza-plana. Planifikatutako prestakuntza-orduak, urtearen eta profilaren arabera. Prestakuntzaren helburuak, urtearen eta profilaren arabera.	2021	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.3.2. Urtero, prestakuntza-ekintzak egitea teknikariekin, beren lanpostuetan genero ikuspegia txertatzeko: genero-adierazleak, diru-laguntzetako eta kontratazioetako klausulak, generoaren arabera eraginaren aurretiazko ebaluazioa.	Prestakuntzan parte hartu duten pertsonak, sexuaren eta profilaren arabera bereizita. Egindako prestakuntza-orduak, urtearen eta profilaren arabera. Prestakuntzaren helburuak, urtearen eta profilaren arabera.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke

1.4. Helburua. Berdintasunaren arloan barne-koordinazio egokia ziurtatzea.				
1.4.1. Berdintasunerako Batzorde Politikoa sortzea, Berdintasun Planaren ezarpenean inplikaturako arloetako arduradunek parte har dezaten. Batzordea urtero deitzea, urteko plangintzari bultzada politikoa emateko informazio-, jarraipen- eta gaikuntza-saioetan.	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita. Lortutako akordioen akta.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.4.2. Berariazko Batzorde Tekniko bat sortzea, Berdintasunerako Politiken jarraipena, ezarpena eta kudeaketa egiteko. Urtero edo beharrezkotzat jotzen den aldizkakotasunarekin, batzordea deitzea, urteko plangintzari koordinazio tekniko emango dioten informazio-, jarraipen- eta gaikuntza-saioetan.	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita. Lortutako akordioen akta.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.5 Helburua. Erakundeen arteko koordinazio egokia ziurtatzea.				
1.5.1. Urtero parte hartzea Bizkaiko Berdintasun Teknikarien Sarean.	Deitutako bileren kopurua/bertaratutako bileren kopurua. Lurralde-koordinazioan urtean emandako ordu-kopurua.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.5.2. Autonomia Erkidegoko koordinazio-egituretan parte hartzea.	Deitutako bileren kopurua/bertaratutako bileren kopurua. Autonomia Erkidegoaren esparruko koordinazioan emandako urteko ordu-kopurua.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
1.5.3. Aiaraldeko Berdintasun Teknikarien Sarean parte hartzea.	Deitutako bileren kopurua/bertaratutako bileren kopurua. Eskualde-mailako koordinazioan urtean emandako ordu-kopurua.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

2. PROGRAMA: LAN-PROZEDURETAN GENERO IKUSPEGIA

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
2.1. Helburua. Orozkoko Berdintasunerako Politikei buruzko ezagutza areagotzea eta hobetzea, bai udal-langileen artean, bai herritarren artean, bai elkarte-mugimenduen eta mugimendu feministen artean.				
2.1.1. Arlo arteko Batzorde Politikoari plan operatiboa eta urteko memoria helaraztea.	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
2.1.2. Urtero Batzorde Teknikoarekin koordinatzea, Berdintasunaren arloko jarduna planifikatzeko.	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
2.1.3. Urtero, urteko jarduera-memoriak elkarte-mugimenduari zabaltzea.	Memoria zenbat pertsonen artean zabaltzen den, sexuaren arabera bereizita.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
2.1.4. Udalaren webgunea eguneratzea, egindako jardueri, azterlanei, estatistikei eta Berdintasunari buruzko albisteei buruzko informazioarekin.	Webgunean Berdintasunaren arloan egindako jardueri buruz gehitutako post kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
2.1.5. WhatsApp talde bat sortzea, Berdintasunerako jarduerak egin ohi dituzten eta baimena ematen duten emakumeen artean udal-jardueri buruzko informazioa zabaltzeko.	Hedapen-taldean parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita. Urtero zabaldutako jardueren kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

2.2. Helburua. Orozkoko Udalaren informazioaren, azterlanen eta estatistiken ekoizpenean genero ikuspegia sartzen dela ziurtatzea.				
2.2.1. Udal-informazioa sexuaren arabera bereizita biltzeko datu-baseak erabiltzea. Udal-finantzaketako jardueren jarraipena egiteko, erabili datu-baseak automatikoki sortzen dituzten eta sexu-aldagaia eskatzen duten inskripzioak.	Datu-baseari lotutako online inskripzio-orria, sexuaren aldagaia jasotzen duena. Online inskripzio-sistemak erabiltzen dituzten zerbitzuen kopurua.	2021	Zerbitzu guztiak	1.250
2.2.2. Genero ikuspegia duten adierazleei buruzko prestakuntza-ekintza bat egitea, udal teknikarientzat.	Prestakuntzan parte hartu duten pertsonak, sexuaren eta profilaren arabera bereizita. Egindako prestakuntza-orduak, profilaren arabera. Lortutako prestakuntzaren helburuak.	2021	Zerbitzu guztiak	2.500
2.2.3. Edozein zerbitzuren diagnostikoa, azterketa edo estatistika egin aurretik, jarraipenerako talde eragile bat sortzea. Talde horretan parte hartuko dute zerbitzu sustatzaileak, inplikaturako enpresak eta Berdintasun Zerbitzuak.	Genero ikuspegia txertatzen duten azterlanen kopurua/Egindako azterlanen kopurua. Jarraipen-taldeetako parte-hartzaileen kopurua, sexuaren eta profilaren arabera.	2021-2024	Zerbitzu guztiak	Udalak egitea
2.3. Helburua. Udal-araudiaren Genero Eraginaren Aurretiazko Ebaluazioak egitea.				
2.3.1. Generoaren araberako Eraginaren Aurretiazko Ebaluazio Gida udal-araudian aplikatzeko instrukzioa diseinatzea.	Generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazio-gida.	2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
2.3.2. Generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioari buruzko batzorde teknikoarekin prestakuntza-ekintzako programa pilotu bat egitea.	Prestakuntzan parte hartu duten pertsonak, sexuaren eta profilaren arabera bereizita. Egindako prestakuntza-orduak, profilaren arabera. Prestakuntzaren helburuak lortu dira.	2024	Zerbitzu guztiak	Zehazteke
2.4. Helburua. Berdintasun klausulek kontratu, diru-laguntza eta lankidetzat-hitzarmenetan duten generoaren araberako eragina handitzea.				
2.4.1. Orozkoko kontratu, diru-laguntza eta hitzarmenen Berdintasun-klausulen generoaren araberako eraginaren ebaluazioa egitea. Ebaluazio horretan, udalak diruz lagundutako erakundearen Berdintasunaren inguruko egoera eta eragina, hobekuntza-puntuak eta horretarako behar dituzten aholkularitza- edo prestakuntza-baliabideak aztertuko dira.	Datuak sexuaren arabera aztertzen parte hartu duten erakundearen kopurua. Diru-laguntza, kontratazio eta hitzarmenengatik jasotako zenbatekoan dagoen genero-arrakala, motaren arabera.	2022-2023	Zerbitzu guztiak	Zehazteke

2.4.2. Diru-laguntzen eta kontratazioen klausulen eredua berrikustea, emaitzen arabera.	Sartutako klausulen kopurua, klausula motaren arabera	2022-2023	Zerbitzu guztiak	Zehazteke
2.4.3. Diru-laguntza, kontratazio eta hitzarmenetako Berdintasunerako klausulei buruzko prestakuntza-ekintza bat egitea Batzorde Teknikoarekin, Orozkoko Udalaren adibide praktiko bati edo batzuei aplikatzen zaien oinarri teorikotik abiatuta.	Prestakuntzan parte hartu duten pertsonak, sexuaren eta profilaren arabera bereizita. Egindako prestakuntza-orduak, profilaren arabera. Prestakuntzaren helburuak lortu dira.	2022-2023	Zerbitzu guztiak	Zehazteke
2.5 Helburua. Udal-aurrekontua generoaren arabera eraginaren aurretiazko ebaluazioak egitea.				
2.5.1. Udal-aurrekontuen IV. kapituluko generoaren arabera eragina ebaluatzea.	Genero-arrakala aurrekontuen IV. kapituluan, diru-laguntzen klausulak aldatu aurretik. Genero-arrakala aurrekontuen IV. kapituluan, diru-laguntzen klausulak aldatu eta urtebetera	2022-2023	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke
2.5.2. Udal-aurrekontuen II. kapituluko generoaren arabera eragina ebaluatzea	Genero-arrakala aurrekontuen II. kapituluan, kontratazioen klausulak aldatu aurretik. Genero-arrakala aurrekontuen II. kapituluan, kontratazio-klausulak aldatu eta urtebetera.	2022-2023	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke

6.2 EJE II: EMAKUMEEN AHALDUNTZEA

PROGRAMA 3: EMAKUMEEN AHALDUNTZE PERTSONALA ETA KOLEKTIBOA

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
3.1. Helburua. Berdintasunerako Politiken helburuen, lorpenen eta erronken inguruan sensibilizatzeko, ikusarazteko eta informatzeko jarduerari eustea.				
3.1.1. Sentsibilizazio-kanpainak egitea data hauetan: M8, A25, M17, E28.	Egindako urteko jardueren kopurua. Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien. Egindako jarduera motak. Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021- 2024	Berdintasun Zerbitzua	6.000
3.1.2. Aiaraldeko Emakumeen Eskualdeko topaketan parte hartzea.	Topaketan parte hartu duten Orozkoko emakumeen kopurua, urteko.	2021- 2024	Berdintasun Zerbitzua	1.000
3.1.3. Adineko emakumeentzako ahalduntze teknologikoko prozesuak diseinatzea, online egiten diren sentsibilizazio-jardueretan eta -kanpainetan parte har dezaten.	Egindako urteko jardueren kopurua. Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021	Berdintasun Zerbitzua	1.500
3.2 Helburua. Urtero, LAIAEskola Jabekuntza Eskolarako estrategia bat diseinatzea, emakumeen ahalduntze pertsonal eta kolektiborako jarduerak egiteko.				
3.2.1. Orozkoko emakumeen elkarten mugimenduari eta talde feministei urtero dei egitea, ahalduntze indibidualaren eta kolektiboaren arloko behar estrategikoak biltzeko.	Urteko deialdien kopurua Bertaratutakoen kopurua Bildutako beharren kopurua	2021- 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
3.2.2. Ahalduntze indibidual eta kolektiborako jarduerak abian jartzea, emakumeen behar eta interesei erantzuteko, eta jardueren gogobetetze-maila eta erabilgarritasuna ebaluatzea.	Egindako urteko jardueren kopurua Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien Egindako jarduera motak	2021- 2024	Berdintasun Zerbitzua	10.000

	Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera			
3.3. Helburua. Orozkoko emakumeen autozaintza eta kirol-jarduerak egiteko baliabide paritarioak sustatzea.				
3.3.1. Emakumeen kirol-beharren eta -praktiken diagnostikoa egitea, eta kirol-jarduera sustatzeko udal-baliabideen banaketa parekidea ziurtatzeko neurriak diseinatzea.	Genero-arrakalak kirol-jardunean; praktika motaren arabera Genero-arrakalak Orozkoko kirol-eskaintzaren erabileran; zerbitzu eta ekipamendu motaren arabera. Genero-arrakalak diruz lagundutako kirol-jardueretan Proposatutako neurrien kopurua	2024	Kirol Zerbitzua	Zehazteke
3.3.2. Urtero, emakumeen autozaintza sustatzeko ekintzak egitea.	Egindako urteko jardueren kopurua Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien Egindako jarduera motak Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	3.000
3.4. Helburua. Orozkoko adingabe eta gazteek Berdintasunaren aldeko balioak, jarrerak eta portaerak alda ditzaten sustatzea.				
3.4.1. Ikerketa bat egitea gazteek Berdintasunari dagokionez duten egoerari buruz: balioak, jarrerak eta portaerak, Berdintasunari eta Feminismoari buruzko pertzepzioak eta indarkeria matxista, indarkeria matxisten eragina.	Identifikatutako genero-arrakalen kopurua. Proposatutako neurri zuzentzaileen kopurua	2021	Berdintasun Zerbitzua	3.750
3.4.2. Hezkidetza-mahai bat sortzea, hezkuntza formaleko eta ez-formaleko espazioetan parte hartzeko	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita. Prestakuntza-espazioen kopurua, espazio motaren arabera.	2021	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
3.4.3. Urtero, hezkidetza-mahaia deitzea, garatu beharreko jarduerak planifikatzeko eta Berdintasunaren arloko aurrerapenak eta erronkak partekatzeko.	Urteko bileren kopurua. Urtean lortutako adostasun-kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

4. PROGRAMA: EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOZIALARI ZEIN POLITIKOARI LAGUNTZEA

4.1. Helburua. Emakumeen elkartegintza-mugimenduan eta emakume-taldeetan emakumeen parte-hartzea handitzea eta Politika Feministen garapenean duten eragina erraztea.				
4.1.1. Emakumeen elkarre-mugimenduak bere jardura garatzeko beharrezkotzat jotzen dituen prestakuntzak egitea.	Errealitateko prestakuntza-kopurua eta lortu nahi diren helburuak Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren eta prestakuntzaren arabera bereizita Prestakuntza-orduen kopurua Prestakuntzarekiko gogobetetze-maila, sexuaren arabera bereizita	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	1.000
4.1.2. Orozkoko Emakumeen Partaidetzarako Kontseiluaren sorrera sustatzea.	Parte-hartzaileen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2022	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
4.2 Helburua. Orozkoko emakumeen elkartegintza-mugimenduaren eta mugimendu feministaren garapena eta ahalduztze-jardura babestea eta sustatzea, baliabideak emanez.				
4.2.1. Urtero, Orozkoko elkarre feministen eta Berdintasunerako elkarreen diru-laguntzen deialdietara proiektuen aurkeztura zabaltzea eta babestea.	Diru-laguntzak eskatzen dituzten emakumeen elkarreen kopurua, urteko Jasotako laguntzen zenbatekoa, urteko Emakume onuradunen kopurua, urteko	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

6.3 III. ARDATZA: ZAINKETA EKONOMIA FEMINISTA

5. PROGRAMA: EMAKUMEEN AUTONOMIA EKONOMIKOA SUSTATZEA

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
5.1. Helburua. Emakumeek lan-merkatu ordainduan dituzten sarbide-desberdintasunak eta horien baldintzak eta posizioak murriztea.				
5.1.1. COVIDek sortutako egoera arintzeko sortutako diru-laguntzetan, ekintza positiboa bermatzen duten 19 klausula sartzea, sektore feminizatueta emakumeen presentziarekiko proportzionalak diren baliabideak, gutxienez, erabil daitezten.	Sartutako klausulen kopurua Diru-laguntzen onuradunen genero-arrakalen bilakaera	2021	Landa Garapenerako Agentzia	Udalak egitea
5.1.2. Ezkutuko ekonomian lan egiten duten emakumeak birbideratzen eta laneratzen laguntzeko programa bat sortzea.	Programaren helburuak Programaren iraupena Parte hartu duten emakumeen kopurua. Lan-baldintzak hobetzea lortzen duten emakumeen kopurua	2021	Landa Garapenerako Agentzia	Zehazteke
5.1.3. Orozkoko enpresen artean zabaltzea 50 langiletik gorako enpresetan Berdintasun Planak egiteko betebeharra, eta esperientziak eta jardunbide egokiak trukatzeko jardunaldiak egitea.	Informazioa jaso duten enpresen kopurua. Jardunaldian parte hartu duten enpresen kopurua Jardunaldian parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021	Landa Garapenerako Agentzia	Zehazteke
5.1.4. Telelana autozaintzarekin bateragarria izateko beharrezko baldintzei buruzko gogoeta-jardunaldiak egitea, eta telelana egiten duten pertsonen eskubideak zabaltzea. Zaintza-lanetan gizonen erantzunkidetasunarekin eta maskulinitate berriekin lotzea.	Egindako jardunaldien kopurua. Jardunaldian parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita	2022	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke

5.2 Helburua. Orozkoko emakumeen zaintza-kargak murrizteko behar diren baliabideak izatea.

5.2.1. Orozkoko zaintzak gizonen eta emakumeen artean eta espazio publiko eta pribatuan nola banatzen diren aztertzea, baita pobrezia-aren feminizazioan duten eragina ere.	Genero-arrakalak profesionalak ez diren zaintzaileak zaintzen emandako denboran. Zaintzetarako laguntza-zerbitzuen eskariaren estaldura-maila Zaintzaile profesionalen soldaten eta denboren araberrako enplegu-baldintzak. Identifikatutako genero-arrakalak zuzentzeko proposatutako neurrien kopurua. Zaintzaile profesionalen eta ez-profesionalen egoera ekonomikoa, biztanleriaren batez bestekoari dagokionez.	2022	Gizarte Zerbitzuak	Zehazteke
5.2.2. Adinekoentzako politiketan eta neurrietan genero ikuspegia txertatzea, zahartze osasungarriaren esparruan.	Identifikatutako genero-arrakalak presentziari, parte-hartzeari, estereotipoei eta balioei eta eskubideez gozatzeari dagokienez zahartze osasungarriarako neurrietan. Proposatutako neurri zuzentzaileen kopurua eta antzemandako beharretara zenbateraino egokitzen den.	2022	Gizarte Zerbitzuak	Zehazteke

6. PROGRAMA: ZAINKETETARAKO ETA BIZITZAREN JASANGARRITASUNERAKO AZPIEGITURAK

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
6.1 Helburua. Genero ikuspegia udalerriko hirigintza-politikan txertatzen jarraitzea.				
6.1.1. HAPOn sartutako Berdintasunerako neurrien betetze-maila ebaluatzea, eta emaitzak herritarren, Emakumeen Partaidetzarako Kontseiluaren eta elkarten artean zabaltzea.	Bete diren neurrien kopurua eta proposamenen %a. Egindako zabalkunde-jardunaldia Bertaratutako emakumeen kopurua	2024	Hirigintza Zerbitzua	Zehazteke
6.1.2. HAPOn aldaketaren bat edo plan bereziren bat eginez gero, genero ikuspegia txertatzea, EAEn indarrean dauden legeen arabera.	HAPOr a edo Plan berezira egindako aldaketaren ehunekoa, generoaren arabera eraginaren aurretiazko ebaluazioarekin	2021-2024	Hirigintza Zerbitzua	Zehazteke
6.2 Helburua. Orozkoko iraunkortasun- eta ingurumen-politiketan genero ikuspegia txertatzea.				
6.2.1. Urtero, Ingurumenaren eta Berdintasunaren arteko baterako ekintzak adostea, proposamen eta praktika ekofeministak zabaltzeko.	Egindako urteko jardueren kopurua Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien Egindako jardura motak. Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021-2024	Ingurumena Zerbitzua	Udalak egitea

6.4 IV. ARDATZA: INDARKERIA MATXISTAK DESAGERRARAZTEA

7. PROGRAMA 7: INDARKERIA MATXISTEI BURUZKO SENTSIBILIZAZIOA ETA PREBENTZIOA

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
7.1 Helburua. Desberdintasunaren eta indarkeria matxistaren arteko harremana ikusarazten duten programetan eta jardueretan parte hartzen duten edo horiek prebenitzen saiatzen diren eta gatazkak indarkeriarik gabe konpontzea sustatzen duten pertsonen kopurua handitzea, batez ere mutilena eta gizonena.				
7.1.1. Beldur Barik programan parte hartzea, partaidetza hezkuntza formaleko eta ez-formaleko espazioekin koordinatuz, Hezkidetza Mahaiaren esparruan.	Egindako urteko jardueren kopurua. Parte hartu duten ikastetxeen kopurua. Jarduera edo kanpaina jaso duten pertsonen kopurua, sexuaren eta jardueraren arabera bereizita	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	2.000
7.1.2. Azaroaren 25a ospatzeko kanpainak egitea, elkarteen mugimenduaren parte-hartzearekin.	Egindako urteko jardueren kopurua. Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien Egindako jarduera motak. Jardueran parte hartu duten pertsonen kopurua, sexuaren arabera bereizita.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	3.000
7.1.3. Indarkeria matxista gaitzesten duten ekintza publikoak egitea, halako erasoak gertatu eta publiko egiten direnean, bizirik atera direnekiko errespetua ziurtatuz, haiei ahotsa emanez, egia zabaltzen dela eta gizarteak bizi izandakoa aintzat hartzen duela bermatzeko, eta berriz biktimizatzea saihesteko.	Sortutako ekintzen kopurua Egindako ekintza motak. Inplikaturako pertsonen edo partaideen kopurua, sexuaren arabera.	2021 - 2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
7.1.4. Urtero, jaietan indarkeria matxista eta sexismoa prebenitzeko ekintzak diseinatzea, eta merkataritzaren, ostalaritzaren, elkarteen eta herritarren artean erasorik gertatuz gero jarduteko protokolo bat zabaltzea.	Egindako urteko jardueren kopurua. Zenbat kolektibori zuzentzen zaizkien. Egindako jarduera motak. Onuradunen kopurua, sexuaren arabera.	2021 - 2025	Berdintasun Zerbitzua	5.000

8. PROGRAMA: DETEKZIOA, ARRETA KOORDINATUA ETA KALTEAREN ERREPARAZIOA

	ADIERAZLEAK	URTEA	ARDURA DUNA	AURREK.
8.1 Helburua. Indarkeria matxistaren eta indarkeria horren adierazpenen gaineko ezagutza, bideratzeak hobetzeko, ahalduntzearen ikuspegitik arreta integrala eta koordinatua bermatzeko, eta kaltea delegatzeko.				
8.1.1. Giza Eskubideen ikuspegiak Orozkoko indarkeria matxistaren aurkako politiketan duen eragina eta COVID-19k indarkeriaren adierazpenetan eta eraginean duen eragina aztertzea, ahalduntze-arreta koordinatua eta eraginkorra emateko beharrezko neurriak ezarri.	Egindako ikerketa Hautemandako hobekuntza-beharren kopurua Proposatutako neurrien kopurua Inplementatutako neurrien kopurua.	2023	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke
8.2. Helburua. Arreta eta koordinazio prozesuak egokitzea indarkeria matxistaren arloko arau-aldaketetara.				
8.2.1. Indarkeria matxistaren tratamenduari buruzko autonomia erkidego eta lurralde mailako lantalde eta prestakuntzetan parte hartzea.	Zenbat lantaldetan parte hartzen den Koordinazioan emandako ordu-kopurua Lortutako akordioen edo neurrien kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
8.2.2. EAEn proposatzen edo onartzen diren araudi, akordio eta gomendio berriak onartzeko prozesua diseinatzea eta ezartzea.	Protokoloaren Jarraipen Batzordeko zenbat pertsonak parte hartu duten lan-prozesuan. Proposatutako neurrien kopurua Ezarritako neurrien kopurua.	2023	Berdintasun Zerbitzua	Zehazteke
8.3. Helburua. Orozkon indarkeria matxistari arreta, laguntza eta erreparazioa emateko lana koordinatzea.				
8.3.1. Urtero, Protokoloaren Erakundearteko Koordinazio Mahaia deitzea, detektatutako kasuen jarraipena egiteko eta koordinazio-prozesuetan hobekuntzak definitzeko.	Egindako bileren kopurua Erakunde parte-hartzaileak Lortutako akordioak.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
8.3.2. Emakundek eta Eudelek indarkeriaren arloan ezartzen dituzten koordinazio-prozesuetan parte hartzea.	Zenbat bilera deitu diren eta zenbat bileratan parte hartu den. Urtean emandako ordu-kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea
8.3.3. Aiarako Giza Eskubideen ikuspegitik Indarkeria Planaren ezarpenean parte hartzea.	Zenbat bilera deitu diren eta zenbat bileratan parte hartu den. Urtean emandako ordu-kopurua.	2021-2024	Berdintasun Zerbitzua	Udalak egitea

6.5 2021ean BERDINTASUN SAILAREN AURREKONTUA III. PLANA EZARTZEKO

Jarraian, Berdintasun Sailak 2021erako duen aurrekontua aurkezten da. Adierazi behar da Zaintzen Ekonomia ardatzean beste Sail batzuetatik egin behar diren jarduketak jaso behar direla, eta horiek Berdintasun Planari esleitutako aurrekontua zehazteke dagoela. Azkenik, adierazi behar da Gobernu Onaren arloko jarduketa Orozkoko Udalaren giza baliabideen bitartez egitea aurreikusten dela gehienbat.

I. GOBERNU ONA	3.750
1. PROGRAMA. BERDINTASUNERAKO EGITURAK ETA GENERO ARKITEKTURA	0
2. PROGRAMA. LAN PROZEDURETAN GENERO IKUSPEGIA	3.750
II. EMAKUMEEN AHALDUNTZEA	26.250
3. PROGRAMA. EMAKUMEEN AHALDUNTZE PERTSONALARI ZEIN KOLETIBOARI LAGUNTZEA	25.250
4. PROGRAMA. EMAKUMEEN AHALDUNTZE SOZIALARI ZEIN POLITIKOARI LAGUNTZEA	1.000
III. ZAINKETEN EKONOMIA FEMINISTA	0
5. PROGRAMA. EMAKUMEEN AUTONOMIA EKONOMIKOA SUSTATZEA FOMENTO	0
6. PROGRAMA. ZAINKETETARAKO ETA BIZITZAREN JASANGARRITASUNERAKO AZPIEGITURAK	0
IV. INDARKERIA MATXISTAK DESAGERRARAZTEA	10.000
7. PROGRAMA. INDARKERIA MATXISTEI BURUZKO SENTSIBILIZAZIOA ETA PREBENTZIOA	10.000
8. PROGRAMA. DETEKZIOA, ARRETA KOORDINATUA ETA KALTEAREN ERREPARAZIOA	0
GUZTIRA orokorra 2021	40.000 €

7. BERDINTASUN PLANAREN JARRAIPENA ETA EBALUAZIOA

7.1 BERDINTASUN PLANAREN JARRAIPENA

INFORMAZIOAREN SISTEMATIZAZIOA

Gobernu Onaren ardatzean ezartzen den bezala, plan honen garapenaren jarraipenaren oinarria da, alde batetik, Batzorde Politikoak eta Sail arteko Batzorde Teknikoak egin eta onartutako urteko plan operatiboak egitea, Berdintasun Kontseiluarekin kontrastatuta, eta, bestetik, urteko memoriak egitea.

Horregatik, eta plan hau egiteko eta diagnostikatzeko prozesuan identifikatutako informazioa biltzeari dagokionez, huts-hutsean kontuan hartuta, dokumentu honi neurrien jarraipena egiteko tresna bat erantsi zaio.

Excel formatuko planari, aurreko atalean deskribatutako informazioaz gain (ardatzak, programak, helburuak, neurriak, adierazleak, arduradunak, kronograma eta aurrekontua), honako hauek ere gehitu behar zaizkio: betetze-maila aztertzeko zutabe espezifikoak, egindako neurriaren deskribapena, onuradunen kopurua eta betetze-adierazleei buruzko datuak.

Horrela, egin ahala eta neurri bakoitzerako, honako informazio hau jaso ahal izango da:

ARDATZA PROGRAMA HELBURU ESTRATEGIKO		
Neurria	Kopurua:	
Sail arduraduna	Urtea	Aurrekontua
Jarraipena	Betetze-maila	Adierazleak
	Guztira Partzial Ez hasita	
Neurriaren garapenaren txostena		

Excel formatuan jasotzean, taula dinamikoen bidez, informazioa nahi den moduan egituratu ahal izango da, urteko memoriak egitea erraztuz.

7.2 EBALUAZIOA

Urteko jarraipen-memoriez gain, planaren indarraldia amaitzean ebaluazio bat egingo da, honako hauek jasoko dituen:

BETETZE-MAILAREN EBALUAZIOA

Berdintasunerako III. Plana ezartzeko aldia amaitzean, Berdintasun Sailak planaren betetze-mailaren ebaluazioa egingo du, urteko jarraipenean jasotako informazioaren azterketatik eta ezarritako adierazleei dagokienez dagoen egoeratik abiatuta.

KOHERENTZIA EBALUAZIOA

Metodologia kualitatibo baten bidez garatuko da, eta emakumeen eta gizonen Berdintasunerako Politiken dimentsio kontzeptual eta substantiboari helduko dio; eta beraz, jarduerak gauzatze hutsetik harago joango da, horien eduki politikoak baloratzen hasteko eta haien kalitateari eta eraldatzeko potentzialari buruz hausnartzeko.

PROZESUAREN EBALUAZIOA

Inplementazio-prozesuan eta haren antolamendu- eta ekintza-hedapenean sakontzean zentratuta, inplikaturako eragileen balioespenei erreparatuko die batez ere, ikuspegi pluraletik, dauden laguntza-tresnekiko gogobetetasuna eta horien erabilgarritasunaren pertzepzioa identifikatuz. Ondorioz, ikaskuntzan eta hobekuntzan oinarritutako ebaluazio mota bat da, erabakiak hartzeko garrantzitsuak diren alderdi kualitatiboak sartzea ahalbidetuko duena.

Prozesuaren ebaluazioan genero-arkitekturan inplikaturako eragileek parte hartuko dute.

ERAGINAREN EBALUAZIOA

Berdintasunerako Politikek dituzten ondorioak aztertuko ditu, bai espero direnak bai espero ez direnak, diagnostikoan definitutako egungo egoerarekiko bilakaera ezartzen duten bigarren mailako iturrien azterketatik abiatuta.